

“Pasaule pastāvēs, kamēr cits citam palīdzēsīm”

Jau 28. gadu šoruden, 9. septembrī, Rīgā pulcējās kupls pulks sapostu bērnu kopā ar saviem vecākiem, lai svinētu labdarības svētkus. Tos sarīko Amerikas latviešu apvienības (ALA) nozare “Labdarība Latvijai” sadarbībā ar savu uzticamu sabiedroto – Latvijas Bērnu fondu, palīdzot tām Latvijas ģimenēm, kuŗās aug vairāki bērni, bērni ar īpašām vajadzībām un kuŗu atvases studē augstskolās. Labdarības apjoms šogad jau pārsniedzis četrus miljonus dolaru, un šī iespaidīgā naudas summa nāk no Amerikas latviešu ziedotājiem. Aizvadītajos septiņos gados nozari vadījusi **Kaija Petrovska**, bet stipros pamatus ielicis Ēriks Krūmiņš, “Drošo tiltu” ceļot 21 gada garumā.

Svētku sarīkojums šogad notika Rīgas latviešu biedrības jeb Māmuļas greznajā Līgo zālē.

K. Petrovska: “Man ir liels prieks te būt kopā ar jums, un esmu gandarīta, ka man ir dota tā iespēja pasniegt dāvanas un pabalstus jums, kas esat mērojuši ceļu uz šo skaisto sarīkojumu. Pabalsti un stipendijas, ko saņemat, ir Amerikas latviešu labvēļu ziedojumi, un tos ierosina un administrē ALA – ASV latviešu organizācija, kuŗas mērķis ir uzturēt un vienot latviešu sabiedrību Amerikā, sniegt humanāro palīdzību tām ģimenēm Latvijā, kas audzina jaunos latviešus, līdz ar to atbalstot demokrātiskas, tiesiskas un drošas Latvijas nākotni. Organizācija apvieno ap 90 tūkstošiem tau-

tiešu visā Amerikā, ALAi piederīgas ir vairāk nekā 160 latviešu organizācijas – biedrības, baznīcas un kultūras organizācijas, kopumā – ap 6000 biedru.

Jau kopš 1994. gada ALAs nozare “Labdarība Latvijā” strādā savam galvenajam mērķim – latviešu tautas pilnvērtīgas dzīves nodrošināšanai. Mēs gādājam regulārus divu gadu pabalstus daudz bērnu ģimenēm, bērniem un studentiem – kā viņu izglītošanai, tā pilnvērtīgai dzīvei. Pasākums, kas sauc “Drošais tilts”, patiešām ir drošs, pārbaudīts *tilts* starp ziedotājiem ASV un ģimenēm Latvijā. Šogad saziedotā nauda palīdzēs 35 daudz bērnu ģimenēm, 12 bērniem ar īpašām vajadzībām un 25 augstskolu studentiem. Mūsu prieks un gandarījums ir vārds neizsakāms.

Šodien – kā ik gadu – vēlos pateikties Latvijas Bērnu fondam par izcilo sadarbību daudz gadu garumā!”

Dāvanā Bērnu fonda priekšsēdis **Andris Bērziņš** saņēma grāmatu “ALA 50 līdz LV100”.

Pēc septiņu gadu rosīga darba nozarē Kaija Petrovska stafeti nodod **Diānai Kārklīnai**. Kaija: “Mums ir noteikti termiņi, cik ilgi strādāt ALAs valdē – lai nāk jaunas domas un jaunas “asinis”, lai darbus radoši un sekmīgi turpinātu.”

Diāna Kārklīna: “Esmu pirmo reizi šajā sarīkojumā, vēl pirms ALAs gadskārtējā kongresa, kas notiks oktobrī, kad mana kandidatūra tiks oficiāli

apstiprināta. Un esmu aizkustināta un lepna par Amerikas latviešu paveikto. Šī ir brīnišķīga diena... Pašas ikdienas dzīve neaizritēja latviešu sabiedrībā, bet ik gadu biju Gaŗezērā, biju Latviešu studiju centrā, tagad dzīvoju Kalamazū, kur ir ļoti aktīva latviešu sabiedrība. Mana mamma Biruta Abuls visu savu mūžu bija rosīga latviešu sabiedriskā darbiniece, esmu daudz no viņas mācījusies. Līdz šim esmu darbojusies Amerikas latviešu organizāciju revīzijas komisijās – ALA un Latviešu Fondā. Tagad Kaija mani iepazīstina ar darbības virzieniem un cilvēkiem, ar kuŗiem turpmākos gadus man roku rokā būs jāstrādā. Domājam, ka laiks paplašināt mūsu darbības lauku – nauda, protams, ir ļoti svarīga, bet ne mazāk svarīgi ir arī piedāvāt apgūt pasaules pieredzi, īpaši studentiem, iespējas papildināties. Tādā virzienā arī saskatu savu nākamo darbošanos.”

Andris Bērziņš: “28 gadi ir patiešām ievērojams laiks, kas mums kopā ar Vairu Vucāni un Bērnu fonda darbiniekiem aizritējis, strādājot kopā ar ALAs nozari “Labdarība Latvijā”. Bet galvenais – ikvienā šajā palīdzības ziedojumā un stipendijā klāt ir cilvēka dvēsele. Arī to, kuŗu šai pasaulē vairs nav, bet kuŗi ir atstājuši testamentāros novēlējumu, lai mēs varētu turpināt atbalstīt latviešu bērņus.

Pasaule pastāvēs tikai tad, ja mēs cits citu atbalstīsim – un tas attiecas tiklab uz atsevišķiem

cilvēkiem, ģimenēm, kā arī valstīm. Četri miljoni ir ļoti iespaidīgs skaitlis! Šogad palīdzība naudas izteiksmē ir šāda: bērņiem ar īpašām vajadzībām 26 520 USD, daudz bērnu ģimenēm 151 200 USD, studentiem 52 500 USD.”

Īpaši dzirkstoši aizritēja sarīkojuma pēdējā daļa, kad stipendijas saņemt tika aicināti studenti. Viņi centās neatpalikt asprātībā no sarīkojuma vadītāja Andŗa Bērziņa un labprāt stāstīja par savām studijām un nākotnes mērķiem. Jauni, gudri, inteligenti jaunieši nāca ar rudens ziedu pušķiem un sirsnīgām dāvaniņām Kaijai, Diānai un Andrim – pateicības un gaišuma apstaroti. Ir vērts, tiešām, ir vērts atbalstīt šos jaunos cilvēkus! Interesanti, ka viņu intereses galvenokārt saistās ar darbu tādās nozarēs kā medicīna, lauksaimniecība (mezsaimniecība un dārkopība), sporta pedagogija, būvniecība, elektroenerģētika. Īpaši prieks arī par nākamajiem skolotājiem un diplomātiem.

Sarīkojumā piedalījās un rudens ziedu pušķi saņēma **Ligita Kovtuna**.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budŗeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Numura
intervijā
diplomāts
Artis Bērtulis

2. lpp.

Latvija sēro par
Elizabetes II
aiziešanu
Mūžībā

4. lpp.

**Kārlis Streips un
Sallija Benfelde**
analizē
polītiskās
aktuālitātes

5. – 6. lpp.

**Pandēmijas
mācības
medicīnā**

7. lpp.

**Remigrācijas
ēnas puses**

8. lpp.

**Suminot
Ilmāru Dzeni**

11. lpp.

Jauns diplomātiskā darba lauks

Eiropas Savienības delegācijas vadītājs Gvinejā Bisavā Artis Bērtulis intervijā Mārim Binderam

Vēstnieka kungs! Tikko ir noslēdzies jūsu pilnvaru termiņš Indijā. Lūdzu, pastāstiet par šo laiku!

Gan profesionāli, gan personīgi šis bija ļoti interesants laiks. Līdz tam biju diplomātiskajā dienestā trijās Eiropas galvaspilsētās – Stokholmā, Lisabonā un Romā.

Indija bija mans pirmais darba postenis ārpus Eiropas. No 2018. gada oktobra, kad devos uz Indiju, iespaidi, profesionālās iemaņas un priekšstatu sienas bija jāpārbūvē un pasaules uzskati bija jāpielāgo pilnīgi jaunajam kontinentam. Arī personīgajai izaugsmei tas bija īpašs laiks. Nu 31. augustā manas vēstnieka pilnvaras šai valstī beigušās.

Šie četri gadi, kā jau visiem, bija kovidlaika situācijas un izaicinājumi. Darba slodzes un paradumu maiņa, pielāgošanās nezināmajam, bet, skatoties uz četru gadu statistiku, tas bija divu valstu attiecību simbolikas laiks. Es uz Indiju devos Latvijas simtgades svinību laikā. Labi bija izdevusies Liepājas Simfoniskā orķestra koncerttūre Indijā, ko vēl rīkoja iepriekšējais vēstnieks Aivars Groza. Manā periodā Simtgades laikā notika līdz šim laikam augstākās Indijas amatpersonas vizīte Latvijā, toreizējais Indijas viceprezidents Venkaia Naidu (*Hon'ble M. Venkaiah Naidu*) 2019. gada augustā bija vizītē visās trijās Baltijas valstīs. Vienlaikus simbolisms starp Latvijas simtgadi un ceļu uz Indijas 75. gadskārtu, ko mēs svinējam teju aizvakar. Pirmajos gados tika veidoti tilti un mestas laipas, bija virkne politiski svarīgu vizīšu, tostarp ārlietu ministra vizīte Indijā. Un, protams, dažādi kultūras un uzņēmējdarbības veicināšanas pasākumi, kurus ierosināja pati vēstniecība. Kovida laiks nāca ar lielu pasākumu kompleksu, kas bija saistīts ar tautiešu repatriāciju no Indijas, jo dažiem likās, ka tas būs īslaicīgi. Bet Indija ļoti stingri aizslēdzās vismaz uz pirmajiem trim mēnešiem, līdz ar to Indijā bija ļoti lielas pārvietošanās grūtības. Sākotnēji lēšām, ka palīdzība būs vajadzīga tikai pārdesmit cilvēkiem, taču laika gaitā tie bija simti. Palīdzību sniedzām ne tikai Indijā, bet arī plašākā reģionā – palīdzējām cilvēkiem nokļūt mājās no Nepālas, Šrilankas, pat no Maldivu salām. Tas bija īsts izturības un uzdrošināšanās pārbaudījums! Tas, protams, jūtami mainīja visus darbošanās veidus, parādījās dažādas datorplatformas, kurās rīkojām konferences. Ārlietu ministrs piedalījās Baltijas, Ziemeļvalstu un Indijas augsta līmeņa biznesa seminārā attālināti, tiešsaistē, bet tas bija tā vērts – Latvija tika iezīmēta Indijas saimnieciskās attīstības kartē!

Kas Indijai ir Latvija? Politiski, ģeogrāfiski un mentāli?

Mentāli daudziem cilvēkiem, kuri ir izglītojušies 60. – 70. gados un skatījušies karti, kurā ir viena liela valsts, iekrāsota rozā krāsā, mūsu neatkarība ir izbrīns. Neapšaubāmi, šodien ārlietu

dienests ir ļoti profesionāls. Tiem, kuri interesējas par Eiropu, mēs esam interesanti un konkurētspējīgi izglītības eksportā, tas ir, studentu importā Latvijā. Izglītības nozare ir dažādi vērtēta, saistīta arī ar dažiem riskiem, piemēram, ar nelegālo imigrāciju. Bet, prasmīgi ar tiem strādājot, tā ir ļoti nozīmīga tautsaimniecības nozare. Latvijā ir apmēram 6000 – 8000 studentu no Indijas, un katru gadu uz 1. septembri atbrauc jauns tūkstošs, pie kura rekrutēšanas mēs vēstniecībā ļoti cītīgi strādājam, lai tie tiešām būtu labākie no labākajiem, jo pamatā atlasī veic pašas augstskolas. Vēstniecībā strādājam ar dokumentiem, lai potenciālie studenti atbilstu iebraukšanas kritērijiem. Tātad izglītība ir viens virziens. Otrs virziens ir augsto tehnoloģiju attīstība. Pēdējā gada laikā no Indijas puses ir notikušas vairākas patiesi būtiskas investīcijas Latvijas tautsaimniecībā informācijas tehnoloģiju nozarē. Veidojas laba sinerģija starp izglītības sektoru, kur pamatā puse no visiem studentiem mācās Techniskajā universitātē, līdz ar to mēs varam aizpildīt robus darba tirgū. Tie ir labie darbi, ko mēs varam darīt. Protams, ka Indijai ar 1,3 miljardiem iedzīvotāju, nav nekādu priekšstatu par Latvijā. Viņu emigrācijas “sapņu vektori” ir transatlantiskie pārlidojumi – Amerika un Kanada, vēl daži punkti Rietumeiropā, tad vēl atpazīstamākie punkti ir Austrālija un Singapūra. Tā nu arī Latvija lēnā soli virzās uz abpusēju apjausmu, kur un kas mēs esam. Esmu tikai otrais vēstnieks Latvijas vēstniecībā Indijā astoņu gadu garumā.

Vai indieši brauc studēt eksaktās zinātnes?

Jā, taču Medicīnas studijas finanšu ziņā ir ietilpīgākas studijas par inženierzinātnēm. Ir arī medicīnas studenti no reģioniem. Šrilankieši ir pazīstami kā labi mediķi, viņi arī studē Latvijā un tad dodas atpakaļ strādāt uz Šrilanku, tur ir jau izveidojusies Stradiņa universitātes absolventu kopiena. Pat no Butānas ir maģistra līmeņa studenti. Tikko vasarā redzēju, ka Techniskās universitātes rektors godināja vienu Indijas inženierzinātņu studentu, kurš bija nokārtojis pārbaudījumus un kļuvis par Techniskās universitātes doktoru. Statistika rāda, ka apmēram puse studentu brauc studēt tehniskās zinātnes RTU vai arī citās tehniskajās augstskolās. Otra puse brauc studēt ekonomiku un politikas zinātnes.

Kādas ir Latvijas ekonomiskās, tirdzniecības attiecības ar Indiju?

Manos “reklāmas rullīšos”, protams, ir stāsts, ka esam daļa no pievilcīgā 450 miljonu patērētāju tirgus. Maksātpējīgs tirgus, kurā ciena noslēgtos līgumus, burtu, vārdu un izpildi, un kurā var pašlaik uz sadarības partneri ilgtermiņā. Ka esam tuvu lielajiem centriem, ka no mums stundas lidojumā ir vairākas lielas metropoles. Protams, ka

Latvijai viena pati Indijas tirgum ir daudz par mazu, bet mēs esam platforma. Tai pašā laikā Indija seko tam, kas ir mūsu salīdzinošās priekšrocības, piemēram, informācijas tehnoloģiju nozarē viņi atrod spējīgus uzņēmumus un ir gatavi investēt daudzus miljonus šo uzņēmumu attīstīšanai, pielāgojot to jau patiesai globālīzācijai. Un arī ar ar pieejamību tam Eiropas tirgum, kur mēs esam fiziski tuvu, un kur mēs esam iekšā kā vienotajā tirgū.

Daudzus skaistos plānus izjauca kovida pandēmija. Ja mūsu uzņēmēji seko vispārējām tendencēm, arī saistībā ar jaunu tirgu formēšanos, tad jāņem vērā, ka

Artis Bērtulis akreditācijas ceremonijā pie Indijas prezidenta Shri Ram Nath Kovind

Indija noteikti būtu ārkārtīgi perspektīvs tirgus. Lūdzu, piemēram, izdomā jaunu mobilā telefona aplikāciju, tur cilvēkiem šobrīd ir 1,1 miljards mobilo telefonu, apmēram 700 miljoni šobrīd ir ceļā no 4G uz 5G internetu. Ja Indijā pirms astoņiem gadiem bija divas rūpnīcas, kur ražoja mobilos telefonus, tad šodien ir 250 rūpnīcas, kas ražo telefonus 1,4 miljardiem cilvēku. Indijā 1,3 miljardiem ir elektroniskā identifikācijas karte.

Cik liela nozīme ir pārmanojamībai no iepriekšējā vēstnieka?

Bija iestrādes kultūras jomā, kurām, es ceru, būs turpinājums. Sirdis silidoši bija divi lieli uz mūzikālo izglītību orientēti projekti. Viens no tiem bija mūzikas izglītības festivāls četrās pilsētās, kur divi Latvijas kořmūzikas eksperti – Jānis Ozols un Laura Jēkabsons – trijās nedēļās apbraukāja četrus štatus, ieskaitot Ņūdēli. Trīs dienas iestudējot pilnīgi jaunu koncertprogrammu apvienotajam indiešu korim, ceturtajā dienā notika koncerts. Piekajā dienā – pārbrauciens uz nākamo pilsētu. Patiess lepnums par mūsu mūzikas izglītības kvalitāti apvienojumā ar fantastiskajiem indiešu amatiermūziķiem. Skanēja “Pūt, vējiņi!” ar trompetes solo, 120 indieši dziedāja skaidrā latviešu valodā...

Otrs projekts bija sadarības memorands starp Ziemeļaustrumu štata Nagalandes valdību un Rīgas Doma kořa skolu. Skolas pedagogi Gints Ceplenieks, Inita Kamarūte un Egils Jākobsons vadīja kořa diriģēšanas un vo-

kālās mākslas meistarklases Dimapūras pilsētas *Mountain Music Academy*.

Projekta galvenie mērķi bija Latvijas kultūrizglītības kompetenču eksports un Latvijas kořmūzikas tradīciju izcilības popularizēšana Indijā, dodot iespēju vietējiem mūziķiem un pasniezdzējiem iegūt jaunas zināšanas un prasmes, tādējādi stiprinot Latvijas un Indijas sadarbību kultūras jomā.

Kořdziedāšana Indijas Ziemeļaustrumu štatos ir plaši izplatīta, tāpēc, lai apgūtu Latvijas pasniezdzēju pieredzi, meistarklašu dalībnieki bija ieradušies ne tikai no attāliem Nagalandes rajoniem,

bet arī no kaimiņu štatiem. Četru dienu laikā meistarklasēs piedalījās 25 diriģenti un 18 vokālisti.

Indiešiem nav kořmūzikas repertuāra, viņiem ir tikai baznīcas mūzikas repertuārs, ko savā laikā ievēduši amerikāņi un dienvidkorejiešu misionāri.

Jūs savulaik bijāt teju gados jaunākais Latvijas vēstnieks Zviedrijā. Jums bija 34 gadi. Kā kļūvāt par vēstnieku?

Vienīgais Latvijas dienests, kurš darbojās cauri visiem tumšajiem okupācijas gadiem, bija ārlietu dienests. Tas turpināja funkcionēt ar divām pārstāvniecībām – Londonā un Vašingtonā. Cilvēki pašizlīdzīgi turpināja strādāt Latvijas vārdam un Latvijas karoga atjaunošanai “nezin, kad”. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas pirmie četri, pieci vēstnieki bija ļoti spožas Latvijas sabiedrības personības vai redzami tābrīža latviešu kopienas cilvēki – dzejnieks Jānis Peters – Maskavā, rakstniece Anna Žigure – Tallinā un Helsinkos, žurnālists Aivars Baumanis – Ņujorkā. Anna Nagobads-Ābola Latviju spoži prezentēja Francijā. Gados jaunākais vēstnieks bija Aivis Ronis Vašingtonā.

Lūdzu, pastāstiet par savu jauno amatu!

Pēc 29 gadiem ārlietu dienestā es pieteicos un, ministrijas atbalstīts, izturēju nopietnu konkursu – Eiropas Ārlietu dienesta vadītājs, augstais pārstāvis, viceprezidents Žuzeps Borels man piedāvāja uzņemties Eiropas Savienības delegācijas vadītāja amatu Rietumāfrikas valstī Gvinejā Bisavā. Tas ir pilnīgi jauns darba lauks, ar

jaunām darba metodēm, jaunu zināšanu kopumu, jauns horizonts un, protams, jauns kontinents! No 1. septembra sāksu vadīt Eiropas Savienības delegāciju un strādāt visu 27 Eiropas Savienības dalībvalstu interesēs. Mērķis – iespēju robežās veicināt stabilitāti Rietumāfrikā. Dažas valstis iekšēju konfliktu dēļ sabrūk, zūd to valstiskums, smagi izaicinājumi ir ar dažādām teroristiskām un varmācīgām kustībām. Te varētu minēt Mali, arī Togo. Otrs ir Eiropas karoga nostiprināšana, arī patiesas partnerības veidošana ar Āfriku. Eiropas Savienība ir izvirzījusi sev jaunus mērķus, nevis sniedz vairs tikai “palīdzīgo roku” ar kādu finanšu līniju vai projektu finansēšanu, bet patiesu, abpusējās vērtībās balstītu sadarbību starp Eiropas Savienību un Āfrikas savienību, kas ir ietekmīga organizācija ar daudzu desmitu gadu vēsturi un apvieno tās valstis, kurās ir demokrātijas iezīmes. Mērķis ir veicināt, lai Āfrikas valstis pašas rod risinājumus savām problēmām. Mēs esam gatavi dalīties ar pieredzi, bet mēs tiešā veidā neeksportējam savus modeļus, jo tie der tikai mums. Viņi var meklēt savu ceļu, bet mēs sniegsim palīdzību un atbalstu. Pasaulē notiek nozīmīgas pārmaiņas, arī konkurences spēles gan ar “mikstākām” varām, gan ar savtīgām, “cietām” varām. Ķīna ir ļoti nozīmīgs spēlētājs Āfrikā, orientēts uz tādu kā neokolonālismu un pieeju resursiem, izejvielām, daļēji arī tirgum. Tiek izmantotas dažādas “āķu izmešanas” metodes, valstij piedāvā tādus piedāvājumus, no kuriem grūti atteikties. Vai arī dažādas “mikstās” varas paņēmienus, kas pirmajā brīdī nešķiet nekas drāmatisks, bet faktiski ir ietekmes audzēšana konkrētā valstī. Redzēju karti, kur no 54 Āfrikas valstīm kādās 45 valstīs Ķīna ir uzbūvējusi sporta stadionus. Dažās vietās tie pat nav vajadzīgi. Nu, bet šis ir bijis tāds piedāvājums, un vietējā valdība vai pašvaldība tam ir piekritusi. Vienā Austrumāfrikas valstī ir uzbūvēts dzelzceļš, bet tur ir divi pasažieri dienā. Dzelzceļš ir uzbūvēts tikai tāpēc, lai to uzbūvētu, un valsts tiek nolikta atkarības pozīcijā, lai arī šādi investīcijai nav ekonomiskā pamatojuma. Vai arī tiek uzbūvēta kāda valsts iestāde, bet uzbūvēta sliktā kvalitātē, un tā tiek uzdāvināta. Tad jājūtas pateicību parādā... Tāpēc Eiropai ir jābūt līdzvērtīgam ekonomiskajam spēlētājam ar lielu projektu naudu. Plānots, ka šajā septiņgadē no Eiropas Āfrikai tiks piesaistīti apmēram 150 miljardi eiro privātā finansējuma. Eiropa ir gatava finansēt arī infrastruktūras projektus. Iepļānoti 11 transkontinentālie transporta koridori, lielās šosejas starp abiem okeāniem no Mozambikas krasta līdz Atlantijai Namībijā. Eiropas Savienībai, tostarp uzņēmējiem ir daudz iespēju sekmiģu sadarbības partneru veidošanai Āfrikā

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents ar vizīti Kijivā apliecinā Latvijas atbalstu Ukrainai

Valsts prezidents Egils Levits vizītē Kijivā // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

9. septembrī Valsts prezidents Egils Levits ieradās Kijivā un tikās ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski, lai apliecinātu Latvijas atbalstu Ukrainai un pārrunātu Ukrainai nepieciešamo turpmāko politisko un praktisko atbalstu, informēja Valsts prezidenta kanceleja.

“Ukrainai ir ārkārtīgi svarīgs ne tikai militārais, finansiālais un humāns atbalsts, bet jo īpaši – politiskais. Latvija ir Ukrainas vēstnes Eiropas Savienībā, NATO, ANO un visā pasaulē. Kopā ar domubiedriem Latvija uzstāj, ka pēc iespējas ātrāk jāuzsāk sarunas Eiropas Savienības līmenī par Ukrainas kandidātvalsts statusa tālāku virzību,” paziņojumā citēts Levits. Valsts prezidents uzsvēra, ka cilvēki Latvijā izjūt dziļu solidaritāti ar Ukrainu, jo zina, ko nozīmē svešas valsts iebrukums neatkarīgā valstī. Tāpat Latvija tic, ka karš beigsies ar Ukrainas uzvaru, norādīja Levits.

Tikšanās laikā Levits Ukrainas prezidentam pasniedza Viestura ordeni, kas Zelenskim tika piešķirts ar Ordeņu kapitula 1. marta lēmumu. Savukārt Slavas alejā pie Marijas pils tika atklāta plāksne Levitam, kas datēta ar 2022. gada 13. aprīli.

Latvijas prezidents Egils Levits viņam veltītās plāksnes atklāšanā Kijivā kopā ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski.

Drosmes aleju Kijivā 23. augustā atklāja Zelenskis un Polijas prezidents Andžējs Duda. Tajā iemūžināti Ukrainas partnervalstu politisko līderu un citu pārstāvju vārdi, kas Ukrainai sniedz svarīgu atbalstu cīņā ar Krieviju.

Vizītes laikā Egils Levits kļuvis par pirmo kara laikā Kijivā nakšņojušo Rietumu valstsvīru. Tradicionāli līderu vizītes programmas netiek publiskas līdz to noslēgumam. Levits Kijivu jau apmeklēja 13. aprīlī, tad kļūstot par vienu no pirmajiem Rietumu līderiem, kas kara apstākļos apmeklēja Ukrainas galvaspilsētu.

9. – 10. septembrī Valsts prezidents Egils Levits, piedaloties Jal-

tas Eiropas stratēģijas konferencē Kijivā (*attēlā*), rosināja strādāt pie īpaša Starptautiska tribunāla izveides, kas izmeklētu Krievijas agresijas noziegumu Ukrainā.

Valsts prezidents diskusijā par īpašu tribunāla izveidošanu norādīja, ka nesodāmība par šādu noziegumu izdarīšanu ir nepieņemama, jo tas nozīmētu starptautisko tiesību standarta vājināšanu, kas patlaban aizliedz šādu agresīvu karu. Tādēļ ir nepieciešams izveidot šādu īpašu tribunālu, kas būtu kompetents izmeklēt un iztiesāt Krievijas agresijas noziegumu Ukrainā, uzsvēra E. Levits.

Valsts prezidents atzīmēja: “Agresijas noziegums, tāpat kā kara noziegumi, noziegumi pret cilvēci un genocīds ir smagākie noziegumi, kas atzīti starptautiskajās tiesībās. Starptautiskajai sabiedrībai ir jāveic pasākumi, lai risinātu šo jautājumu visos atbilstošajos līmeņos.”

Dānijas ārlietu ministrs: Mēs esam par spēcīgu militāro klātbūtni Baltijā

Jepe Kofods

“Putinam tiek sūtīta skaidra ziņa, ka valstis ir gatavas aizstāvēt katru alianses teritorijas centimetru.” Tā vizītē Rīgā sacīja Dānijas ārlietu ministrs Jepe Kofods. Ministrs ar delegāciju apmeklēja gan Latvijas Ārlietu ministriju, gan Ādažu militāro bazi, kur patlaban NATO kaujas grupā uzturas 800 daņu karavīru.

Kofods tikšanās laikā ar Latvijas ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču uzsvēra, ka Latvijai ir ne tikai imperiālistiski noskaņots kaimiņš, bet arī kaimiņvalsts [Baltkrievija], kas atbalsta Putina nepiedodamo izturēšanos pret Ukrainu. Kofods apliecināja, ka Dānijas nostāja par Latvijas aizsardzību vienmēr būs stingra.

“Dānija stingri atbalsta atturēšanas politiku un spēcīgu militāro klātbūtni NATO austrumu flangā, Latviju, protams, un pārējās Baltijas valstis ieskaitot. Tāpēc mums šeit ir 800 karavīru. Un tas no Dānijas kā mazas valsts puses ir diezgan liels ieguldījums,” atzina Kofods. “Un vēl – ja palūkojamies uz to, ko Putins ir sacījis gadu gaitā, mēs nedrīkstam būt naivi. Mums ir jāņem nopietni vērā neimperiālistiskā attieksme pret pasauli visos aspektos – gan pašiem darbojoties militāri, NATO, atbalstot Ukrainu un esot aktīviem citās jomās.”

“Dānija atbalsta visspēcīgāko atbildi, kas potenciāli var sakaut šo Putina neimperiālistisko do-

māšanu. Un mēs to darīsim visiem līdzekļiem.” Tikšanās laikā pārrunāts arī atbalsts Ukrainai, īpaši tuvojoties grūtajiem ziemas mēnešiem, kā Eiropai pašai noturēt enerģijas piegāžu draudu apstākļos un citi reģionā un pasaulē svarīgi jautājumi.

Neatkarības laukumā iedēsta “Brīvi” – Saeimas simtgadei veltītos ceriņus

Par godu Saeimas simtgadei 8. septembrī Neatkarības laukumā pie Jēkaba ielas svinīgi iedēstīja jauno ceriņu šķirni “Brīve” Pasākumā piedalījās Saeimas Prezidija locekļi, deputāti, 4. maija deklarācijas kluba biedri un jauniešu fotokonkursa “Sardzē par visdārgāko” uzvarētāji.

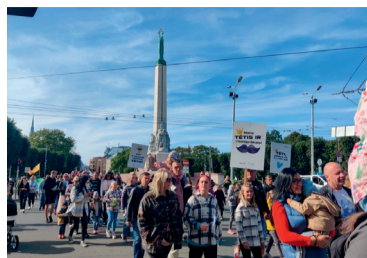
Parlamentā simtgadei veltītā ceriņu šķirne “Brīve” selekcionēta Dārzkopības institūtā, un to izlojusi institūta vadošā pētniece Sarmīte Strautiņa. 4. maija deklarācijas kluba prezidente Velta Čebotarenoka par to sacīja: “Tas ir ļoti skaisti. Jo ceriņš ir tāds augs, ko mīl visa latviešu tauta. Nav nevienas lauku mājas, kur nebūtu apstādīti ceriņi. Sāk ziedēt pavasarī, un ir sajūta, ka tad mēs kaut ko gaidām. Šis būs balts, demokrātijas un neatkarības krāsas ceriņš. Un valstsgribas ceriņš. Un es ceru, ka cilvēki nāks ar laiku uz šo parku, domās par Latviju un priecāsies.”

Saeima atbalsta likumprojektu Latvijas Pareizticīgās baznīcas saišu saraušanai ar Maskavu

Saeima 8. septembrī divos lasījumos steidzamības kārtā pieņēma Valsts prezidenta Egila Levita rosinātos grozījumus Latvijas Pareizticīgās baznīcas likumā, nostiprinot Latvijas Pareizticīgās baznīcas ar visām tās diecēzēm, draudzēm un iestādēm pilnīgu neatkarību no jebkādas ārpus Latvijas esošas baznīcas varas. Saeimas deputāti nenodevās plašām diskusijām. “Par” nobalsoja 73 parlamentārieši. “Pret” balsoja opozīcijas deputātes Jūlija Stepaņenko, Ļubova Švecova un Karina Sprūde. Atturējās pie frakcijām nepiederošais deputāts Ainārs Vilciņš.

Likumprojekta anotācijā norādīts, ka tas ir nozīmīgs Latvijas nacionālajai drošībai. 24. martā – tieši mēnesi pēc kara sākuma Ukrainā – Krievijas Pareizticīgās baznīcas Maskavas patriarhāts izveidoja “pārvaldi eparhiju lietās, kuŗas atrodas tuvējā pierobežā”. Latvijas drošības iestādes tajā ir saskatījušas risku, ka Krievijas Pareizticīgās baznīcas vadība ieceļusi likvidēt Latvijas Pareizticīgās baznīcas patstāvību un neatkarību.

Latvijā plaši atzīmē Tēva dienu, Rīgā ģimenes pulcējas gājienā
 Septembra otrā svētdiena jau 13. gadu Latvijā ir Tēva diena.

Plaši to 11. septembrī atzīmēja visā Latvijā un liela daļa dienas pasākumu risinājās Rīgā. Viens no tiem bija svētku gājieni, kur vairāki simti cilvēku kopīgi devās no Brīvības pieminekļa uz Vērmanes dārzu.

Sākotnēji mazs pulciņš dažu minūšu laikā pārauga plašā gājienā no Brīvības pieminekļa līdz Vērmanes dārzam Rīgā. Vairāki simti tēvu ar bērniem, kā arī mammas, vecmāmiņas, vectētiņi un citi vienojušies Tēva dienas gājieniem. Šoreiz tas veltīts ne vien Latvijas, bet arī Ukrainas tēviem. Gājieni noslēdzas Vērmanes dārzā, kur pateicības vārdus Latvijai par Ukrainas tēvu atbalstu teica arī Ukrainas vēstnieks Latvijā Oleksandrs Miščenko.

Latvija saņem vakcīnas pret Covid-19 omikrona variantu

7. un 8. septembrī, Latvija ir saņēmusi pielāgotās vakcīnas aizsardzībai gan pret omikrona apakšpaveidu BA.1, gan pret oriģinālo Covid-19 vīrusu, informēja Nacionālais veselības dienests (NVD). Saņemtas 230 400 pielāgotās vakcīnas pret Covid-19 “Comirnaty Original/Omicron BA.1” un 43 200 pielāgotās vakcīnas “Spikevax Bivalent Original/Omicron BA.1”.

Paredzams, ka ģimenes ārstu praksēs un vakcinācijas kabinetos pielāgotās vakcīnas būs pieejamas no 12. septembra. Pielāgotās vakcīnas paredzētas lietošanai personām no 12 gadu vecuma, kuŗas saņēmušas vismaz primāro vakcināciju pret Covid-19. Šīs pielāgotās vakcīnas ir oriģinālo vakcīnu “Comirnaty” (Pfizer/BioNTech) un “Spikevax” (Moderna) izmainītas versijas, kas paredzētas aizsardzībai gan pret omikrona apakšpaveidu BA.1, gan pret oriģinālo Covid-19 vīrusu. Vakcīnas ir pielāgotas, lai labāk atbilstu cirkulējošajiem Covid-19 paveidiem, tādējādi tiek sagaidīts, ka tās nodrošinās optimālu aizsardzību pret Covid-19 laikā, kad vīruss attīstās un pārveidojas. NVD atgādināja, ka balstvakcinācija nodrošina papildu aizsardzību pret vīrusu un līdz minimumam samazina smagas slimības, hospitalizācijas un nāves risku no Covid-19 infekcijas.

ASV Speciālo spēku laivas vienība veiksmīgi noslēgusi apmācību ar NBS karavīriem.
 Latvijā notika ASV Speciālo spēku organizēta militāra apmācība, lai kopā ar Nacionālo bruņoto spēku karavīriem trenētu ASV vidēja izmēra kaujas laivu izmantošanu uzdevumu izpildē (*Combat Craft Medium, CCM*). CCM vienības un Nacionālo bruņoto spēku kopīgas mācības stiprina vienību sadarbību un savstarpējo savietojamību. CCM vienība

mācījās no Latvijas pieredzes, darbojoties Baltijas jūrā, savukārt Latvijas bruņoto spēku karavīri ieguva pieredzi sadarbībā ar ASV Speciālo spēku vienībām un iespēju strādāt ar augstas klases tehniku.

KNAB vēlētos birojā izveidot Zemessardzes apakšvienību
 KNAB aģentūrai LETA pastāstīja, ka pašlaik spēkā esošais normatīvais regulējums tādā kritiskās infrastruktūras objektā kā KNAB pieļauj Zemessardzes apakšvienības izveidi no nodarbinātajiem zemessargiem, taču KNAB gadījumā iestādes amatpersonām šobrīd nav tiesību dienēt Zemessardzē. To aizliedz Latvijas Zemessardzes likums.

Ievērojot iepriekšminēto faktu, KNAB iesniedza priekšlikumu veikt grozījumus Latvijas Republikas Zemessardzes likumā. KNAB priekšlikums paredzēja, ka personas, kuras pilda dienestu KNAB, varētu uzņemt Zemessardzē tikai dienestam KNAB izveidotā Zemessardzes apakšvienībā.

KNAB ieskatā, šāda priekšlikuma atbalstīšana un apstiprināšana ļautu ārkārtējās situācijās, izņēmuma stāvokļa vai karstāvokļa izsludināšanas gadījumā KNAB pašu spēkiem spēt nekavējoties reaģēt uz iespējamajiem ārējiem apdraudējumiem un drošības incidentiem.

“Miljardus vērtais ātrvilciens”. Cik tālu pāvirzījies Rail Baltica projekts?

Baltijas valstu megaprojekts – dzelzceļa līnijas Rail Baltica vēriens izmaksu ziņā te vēl nav piedzīvots. Kopējās izmaksas plānotas nevis miljonus, bet miljardos eiro. Arī solītie ieguvumi ir lieli – “iekāpi Tallinā vai Rīgā, bet izkāpi Berlīnē”. Ērti būšot gan pašiem pasažieriem, gan pāravadāt kravas. Šobrīd ikviens, kuŗš nonācis Rīgas centrā, nu var redzēt patiesu ķeršanos pie darbiem, tādēļ nevilus rodas jautājums – cik tālu projekts pāvirzījies un kad varēs baudīt solītās ērtības. To operācija “Miljardus vērtais ātrvilciens” skaidroja Latvijas Televīzijas raidījums “Aizliegtais paņēmieni”, secinot, ka ne uz visiem jautājumiem saistībā ar projekta īstenošanu iesaistītajiem ir skaidras atbildes.

Īsumā:

- Šādas dzelzceļa līnijas ieceres aizsākumi meklējami gadu desmitiem senā pagātnē.
- Katrā Baltijas valstī būvniecības stratēģija mazliet atšķiras.
- Iecerēts arī ātrvilciens, kas Eiropas mērogā šķiet patiesi ātrs.
- Tomēr ir daudz nezināmo, piemēram, cik maksās biļetes cena. Ir vien minējumi.
- Uz šīs līnijas bez kravas pārvešanas un ātrvilciena iecerēti arī reģionālie pārvešanas jumi.
- Nav skaidrības arī par to, kuŗš visu šo dzelzceļa līniju pārvaldīs.
- Lietuvas redzējums atšķiras no abu pārējo Baltijas valstu viedokļa.
- Arī izmaksas būšot lielākas, nekā lēsts pirms vairākiem gadiem.
- Kā projekta gala termiņš tiek minēts 2030. gads.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Krievijas vēstniecībai jāpieņem jaunā adrese

Krievijas vēstniecībai Latvijā ir nodotas jaunās ielas nosaukuma plāksnes un norādīts uz pieņemumu tās izvietot, aģentūrai LETA skaidroja Ārlietu ministrijas (ĀM) preses sekretāre Diāna Eglīte. Viņa atzīmēja, ka Krievijas vēstniecība ir laikus informēta par ielas nosaukuma un vēstniecības oficiālās adreses maiņu. "ĀM paūz pārliecību, ka pašvaldība risina norādes par jaunās ielas nosaukumu uzstādīšanu pie ēkas. ĀM šādus darbus neveic," norādīja Eglīte. Kā aģentūrai iepriekš skaidroja pašvaldībā, tā nevar piespiest Krievijas vēstniecību nomainīt ielas nosaukuma plāksnīti uz vēstniecības ēkas.

Streikos 23 000 izglītības darbinieku

LIZDA 12. septembrī plkst.14 iesniedza oficiālo streika pieteikumu Izglītības un zinātnes ministrijā (IZM) un Darba inspekcijā. Paredzēts, ka streiks norisināsies no 19. septembra. Streiks aptvers izglītības darbiniekus, sākot no bērnudārziem līdz augstskolām. Streika laikā izglītības darbinieki savā darba vietā neatradīsies. Būs arī izglītības iestādes, kas streika laikā tiks slēgtas. LIZDA aicina nepieļaut gadījumus, kad tiek palielināta darba slodze tiem skolotājiem, kuri nestreiko.

LIZDA vadītāja Inga Vanaga norādīja, ka streikos 23 601

izglītības darbinieks no 815 iestādēm. Tā ir aptuveni trešdaļa no nozares darbiniekiem.

Paralēli streika plānošanai arodbiedrībai plānota tikšanās ar finanču ministru Jāni Reiru un premjēru Krišjāni Kariņu. Sarunās piedalīsies arī izglītības un zinātnes ministre Anita Muīžniece un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdis.

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

Latvija. Igaunija

2022. gada 9. septembrī Latvijas pilsētā Valkā un Igaunijas pilsētā Valgā tikās Latvijas Republikas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs un Igaunijas Republikas ārlietu ministrs Urmas Reinsalu. Tikšanās laikā ministri pārrunāja divpusējo un reģionālo sadarbību, piedalījās Latvijas un Igaunijas Ārlietu ministriju Valodu balvas pasniegšanas ceremonijā, kā arī

uzklausa Latvijas un Igaunijas nākotnes sadarbības ziņojuma prezentāciju.

Šogad Latvijas un Igaunijas Ārlietu ministriju Valodu balvu pasniedza tulkotājai Dailai Ozolai. "Man ir patiess gods šodien būt Valkas Novadpētniecības mūzejā un pasniegt Valodu balvu. Esmu arī gandarīts Latvijas un Igaunijas pierobežas pilsētā Valkā uzņemt savu kolēģu Urmasu Reinsalu, lai kopīgi pasniegtu ikgadējo Valodu balvu. Šogad balva tiek pasniegta trīspadsmito reizi, bet kopā ar Igaunijas kolēģu to daru jau otro reizi," apsveikuma uzrunā teica Edgars Rinkēvičs.

Latvijas ārlietu ministrs vērsa uzmanību, ka Valodu balvai ir nozīmīga loma latviešu un igauņu valodas popularizēšanā un tā veicina abu tautu izpratni un interesi vienai par otru. "Šogad īpaši atzīmējami bērnu grāmatu tulkojumi, kas dod iespēju abām tautām iepazīt vienai otru jau no agras bērnības. Veicinot interesi par kaimiņu literatūru un kultūru, mēs veidojam pamatu draudzīgām attiecībām nākamajās paaudzēs," uzsvēra Latvijas ārlietu ministrs.

Igaunijas pilsētā Valgā ārlietu ministri piedalījās Latvijas un

Latvijā sēro par karalienes Elizabetes II nāvi

Ar ziediem un karogu pusmastā arī Latvijā pie Lielbritānijas vēstniecības piemin karalienes Elizabetes II nāvi. Sēro dažādu paaudžu iedzīvotāji, kas devās uz vēstniecību. Pirmie no viņiem jau vēlu vakarā.

Karogs pusmastā atgādina par sēru vēsti, ko pasaule saņēma ceturtdienas, 8. septembra, vakarā. Karalienes Elizabetes II bērnības fotogrāfiju, sveces un ziedus pie vēstniecības atnesuši cilvēki, kas sēro arī Rīgā.

"Mēs visi sēdējām kopā istabā, un mēs bijām uzlikuši BBC tiešraidi. Tā mēs arī uzzinājām. Bēdīgi, protams. Bijām sapulcējušies kopā, un tā sanāca, ka tieši tajā brīdī tas notika. Visi ieturējām kļūsumā brīdi. Pasēdējām," pastāstīja Linda un Elizabete.

"Mums bija ļoti svarīgi šodien atnākt, pieminēt karalieni Elizabeti, jo, manā ieskatā, viņa bija ne tikai mīlēta britu valdniece, bet arī tāda pasaules līdere, kas nesa atbildību ne tikai par britu cilvēkiem, bet par visiem pasaules iedzīvotājiem. Tādēļ man personīgi bija ļoti svarīgi atnākt un nolikt ziedus," sacīja Jēkabs. Sarkanas dālijas atnesusi Monta. "Izcils cilvēks, viena no spilgtākajām sievietēm pasaules vēsturē" – tādiem vārdiem karalieni raksturo Monta.

Viķe-Freiberga par Elizabeti II: "Viņa bija ārkārtīgi laipna, cienpilna un draudzīga"

2006. gadā Anglijas karalienes vizītes laikā Rīgā ar Elizabeti II tikās toreizējā Latvijas prezidente Vaira Viķe-Freiberga. Britu karalienei aizejot Mūžībā, Latvijas eksprezidente intervijā LTV puda apbrīnu par Elizabeti II, raksturojot viņu kā ārkārtīgi laipnu, cienpilnu un draudzīgu.

"Viņas mūžs ir pierādījums tam, cik valsts galvas reprezentatīvās funkcijas var būt ārkārtīgi svarīgas un spēlēt arī politisku lomu," sacīja Viķe-Freiberga. Viņasprāt, britu karaliene bija izkopusi savas valsts reprezentāciju līdz tādai perfekcijai, ko nav iespējams pārspēt.

Atminoties Elizabetes II vizīti Latvijā, eksprezidente norādīja, ka karaliene bijusi ārkārtīgi labi informēta par Latviju un tās apstākļiem. Viņa pastāstīja par karalienes komunikāciju ar cilvēkiem, ar kuriem vizītē tikās: "Es biju mēma no apbrīnas. (...) Elizabete II bija cilvēks, kas iedziļinājās. Ja viņa gāja uz slimnīcu, tad viņa iepazīs ar slimnīcas apstākļiem. Par Latviju – viņa bija iepazīsies ar mūsu apstākļiem. Kā persona viņa bija ārkārtīgi laipna, cienpilna un draudzīga. (...) Viņa nekad neizrādīja ne augstprātību, ne iedomību."

V. Viķe-Freiberga izteica līdzjutību Elizabetes II dēlam, nu jau karalim Čārlzam III, karaliskajai ģimenei un britu tautai.

Karaliene rotājās ar Oļega Auzeņa sudraba rozi

Kad 2006. gada oktobrī karaliene Elizabete II bija valsts vizītē Latvijā, notika arī tradicionālā apdāvināšanās. Mūsu Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga Viņas Majestātei bija izvēlējusies dāvat piemiņas lietas, kas sasaucas ar karalienes iemīļotajiem vaļaspriekiem, un tie ir zirgi un rozes. Elizabetei II tika dāvāta Ivara Heinrihsona glezna "Rotaļa", kurā attēloti zirgi, un pazīstamā sudrabkaļa Oļega Auzeņa darinātā piespraude – sudraba roze. Interesanti, ka jau uzreiz karaliene to piesprauda pie tērpā un sudraba roze bija arī pie cita tērpā vizītes laikā Igaunijā.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

Igaunijas nākotnes sadarbības ziņojuma prezentācijas pasākumā. "Šodienas vizīte Valgā un Valkā ir spilgts piemērs Latvijas un Igaunijas ciešajai pārrobežu sadarbībai. Ikgadējo Valodu balvu pasniedzām Valkā, savukārt Latvijas-Igaunijas ziņojuma prezentācija notiek Valgā. Latvijai un Igaunijai kā draudzīgām kaimiņvalstīm ir cieša un daudzpusīga sadarbība. Mūsu valstis vieno gan kopīgi ārpolitiskie mērķi, gan praktiska sadarbība. Vēl svarīgāk par politisko sadarbību ir ciešās saistes, kas vieno mūsu tautas. Valkas un Valgas piemērs brīnišķīgi parāda, kā vienai pilsētai, bet divām valstīm ir iespējams

strādāt kopīgi, lai uzlabotu gan vidi, gan iedzīvotāju dzīves kvalitāti," akcentēja E. Rinkēvičs.

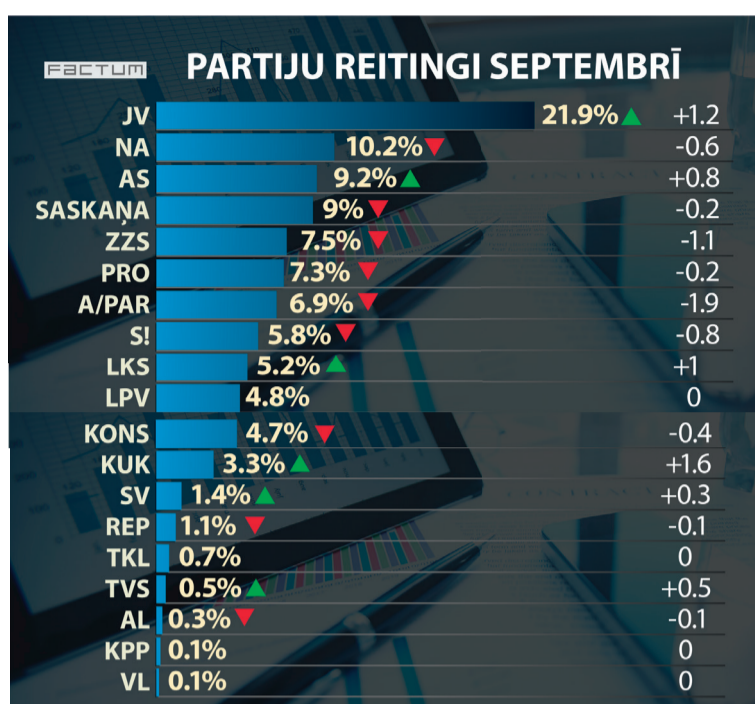
Tāpat ministrs puda pārliecību, ka jaunajos geopolitiskajos apstākļos ir ļoti būtiski ar jaunu skatījumu analizēt Latvijas un Igaunijas sadarbības potenciālu. Šāda informācija dod iespēju ne tikai pārņemt labo pieredzi, bet arī rast jaunus saskares punktus abu valstu sadarbības pilnveidošanai. E. Rinkēvičs izteica pateicību ziņojuma autoriem Jānim Eichmanim un Ragnaram Kondam (*Ragnar Kond*) par ieguldīto darbu Latvijas un Igaunijas attiecību analizē.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

SALLIJA
BENFELDE

Likumi neparedz premjera amata kandidātu nosaukšanu pirms Saeimas vēlēšanām, bet vismaz lielākajām vai varas partijām tā ir kļuvusi par nerakstītu tradīciju. Un tieši tāpat, kā izvēloties vēlēšanu apgabalu pirmos numurus, partijas premjera amatam var nosaukt vai nu sabiedrībā populārus cilvēkus, vai arī profesionāļus vismaz kādā tautsaimniecības jomā – citiem vārdiem sakot, gan partijas, gan vēlētaji rīkojas pēc savas izpratnes un principiem par to, kas ir svarīgākais. Tiesa gan, vēlētajiem ir noderīgi arī apdomāt, vai tas, ka nominētais cilvēks kļūs par premjēru, vispār ir iespējams, jo gan pats kandidāts pēdējā brīdī var atteikties uzņemties šo atbildību, gan arī esošo likumu kopums var to neatļaut. Piemēram, 13. Saeimas vēlēšanās Nacionālā apvienība (NA) gandrīz jau tradicionāli par savu premjera amata kandidātu bija nosaukusi Eiropas Parlamenta deputātu Robertu Zili, kurš nevēlējās kļūt par valdības vadītāju, kaut arī tāda iespēja bija, tādēļ galu galā par to kļuva Jaunās Vienotības (JV) kandidāts Krišjānis Kariņš, kurš bija ar mieru zaudēt deputāta vietu un

labo prestižu Eiropas Parlamentā. Starp citu – līdzīgi savulaik notika ar *Vienotības* premjera kandidātu Valdi Dombrovski, kurš nolika mandātu Eiropas Parlamentā, lai kļūtu par Latvijas Ministru prezidentu. Gan Dombrovskis, gan Kariņš uzņēmās valdības vadīšanu laikā, kad esošo problēmu dēļ šo amatu citas partijas patiesībā īpaši nekāroja, jo bija krīzes laiks, kad valdības lēmumi noteikti nav populāri un ir maz iespēju, ka partijas reitings varētu augt. Šogad Nacionālā apvienība par savu premjera amata kandidātu ir nosaukusi Siguldas novada domes priekšsēdētāju Uģi Mitrevicu. *Jaunās Vienotības* premjera amata kandidāts ir Krišjānis Kariņš. “Konservatīvie” (K) izvirzījuši pašreizējo tieslietu ministru un partijas līderi Jāni Bordānu, bet “Attīstībai/Par!” (A/P!) – pašreizējo aizsardzības ministru Arti Pabriku. Apvienotais saraksts (AS), kurš tapis no Latvijas Reģionu apvienības, Latvijas Zaļās partijas, Liepājas partijas un uzņēmēja Ulda Pilēna neilgi pirms vēlēšanām nodibinātas biedrības pārstāvjiem, par premjera amata kandidātu izvēlējušies bezpartijas

Uldi Pilēnu. Domāju, ka NA nopietni netraucēs tas, ka diasporas vēlētajiem Mitrevica vārds ir svešs, jo partijas atbalstītāji biežāk parasti balso par šīs partijas idejām, neatkarīgi no tā tā, kuri kandidāti pārstāv partiju. Sarežģītāk, manuprāt būs Apvienota-

jam sarakstam, jo Pilēna vārds ir ne tikai gluži svešs diasporai un daļai Latvijas vēlētaju, bet Pilēna vārdam nāk līdzī arī savulaik par oligarhu dēvētā Andra Šķēles ēna. Turklāt partiju apvienībai ir labas izredzes iekļūt Saeimā, lai gan, piemēram, Zemgales vēlēšanu ap-

Premjēri un principi

gabala pirmais numurs ir Zaļās partijas līderis Edgars Tavors, kuŗa partija tikai šogad vasarā pameta Zaļo un zemnieku apvienību un kuŗš vēl nesen aizstāvēja un slavēja Aivaru Lembergu. Ar vārdu sakot, izskatās, ka Apvienotajam sarakstam pats svarīgākais ir nevis principi un vērtības, bet iegūt varu.

Tomēr manuprāt cinisks un viltīgs ir divu citu partiju premjera kandidātu piedāvājums – proti, Zaļo zemnieku savienības (ZZS) un partijas “Latvija pirmajā vietā” (LPV) nosauktie premjera kandidāti: Aivars Lembergs un Ainārs Šlesers. Abu minēto partiju premjera kandidātiem nav nekādu izredžu saņemt pielaidi valsts noslēpumam, tādēļ solījums, ka šie politiķi būs Ministru prezidenti, ir apmāns.

Kā zināms, savulaik, 2014. gadā, Aivars Lembergs nosauca NATO par Latvijas okupantiem: “Ja ievēd NATO kaŗaspēku, tā pēc būtības ir svešas valsts okupācija – tas pats, kas 1940. gadā, kad Latvijā ar Kārļa Ulmaņa piekrišanu ievēda padomju kaŗaspēku.”

(Turpinājums 6. lpp.)

KĀRLIS
STREIPS

8. septembrī Latvijas Republikas Saeimā bija pirmā rudens sesijas plenārsēde. Atbilstoši tradīcijai, tās ievēdā deputātus uzrunā Valsts prezidents, šajā gadījumā Egils Levits. Uzrunu prezidents sāka ar trim jautājumiem, kuŗus viņš uzskata par paradokšāliem. Pirmkārt, faktu, ka valdošo koalīciju 13. Saeimas laikā vadījusi pati mazākā no 2018. gadā ievēlējām frakcijām. Tā tas ir – premjērministra Krišjāņa Kariņa pārstāvētā *Jaunā Vienotība* (JV) 13. Saeimas vēlēšanās saņēma vismazāko balsu skaitu starp tām, kuŗas pārspēja piecu procentu barjēru un līdz ar to izcīnīja mandātus likumdevējā *Jaunā Vienotība* – astoņus.

Otrkārt, lai arī Kariņa vadīto koalīciju veidojušas piecas, vēlāk četras ne īpaši ideoloģiski sadērigas partijas, šī ir bijusi pirmā reize Latvijas Republikas vēsturē, kad viena un tā pati koalīcija ir strādājusi visu četru gadu garumā starp divām vēlēšanām. Pērn jūnijā no koalīcijas izraidīta partija KPV.LV, jo tā principā jau tad bija uz sabrukšanas robežas. Ārpus tā, JV, Nacionālā apvienība (NA), apvienība *Attīstībai/Par* (AP) un Jaunā konservatīvā partija (mūsdienās pazīstama ar vienu vārdu – Konservatīvie) ir reizēm ķīlidojušās, taču koalīcija ir noturējusies. Ļoti iespējams, ka tas vismaz daļēji bijis tāpēc, ka matemātiskā nozīmē īpaši daudz variantu šajā Saeimas sasaukumā nav bijis. Konservatīvie uzstājuši, ka koalīcijā ar Zaļo un zemnieku savienību (ZZS) nu nekādi. Neviena no valdību vei-

dojošajām partijām ar *Saskaņu*, sociāldemokrātisko partiju, koalīciju veidot negrib. Līdz ar to minētā četrone ir varējusi justies visnotaļ stabili.

Prezidents Saeimu uzslavēja par padarītiem darbiņiem, īpaši izceļot caur puņķiem un asarām apstiprināto administratīvi teritoriālo reformu, kuŗas ietvaros kādreizējie 109 novadi, daudzi no kuŗiem, izrādījās, bija pārāk mazi, lai tie būtu ekonomiski dzīvotspējīgi, tapa saspīesti 36 jaunos novados, plūs mūsu valstī ir arī 10 valstspilsētas. Prezidents arī priecējās par vairāk vai mazāk kopā ar administratīvi teritoriālo reformu pieņemto likumu par latviešu vēsturiskajām zemēm. Vēl viens pozitīvs lēmums E. Levita acīs bija Ekonomiskās tiesas izveidošana, kā arī fakts, ka pirmoreiz Latvijas vēsturē Saeima atlaida veselu pašvaldību – Rīgas domi, kuŗa bija kļuvusi darboties nespējīga. Tāpēc 2020. gada augustā notika Rīgas domes ārkārtas vēlēšanas.

No Valsts prezidenta puses arī izskanēja kritika, konkrēti par faktu, ka valdība ir paredzējusi atbalstu mājāsaimniecībām un uzņēmumiem patlaban, lai gan Eiropas komisijas Vides aizsardzības jeb Zaļo plānu pieņēma jau 2019. gadā, un kad energoresursu cenas ir kāpušas debesīs, bet tad piebilda:

“Tomēr – vai nebūtu bijis krietni labāk un izdevumi krietni mazāki, ja jau tagad darbotos, nevis tikai tiktu iecerēti vērienīgi vēja parki? Ja jau pirms trim gadiem būtu uzcelts sašķīdrinā-

tās gāzes terminālis? Ja jau tagad daudz mājāsaimniecību būtu pārgājušas uz atjaunojamiem energoresursiem un mājas jau būtu nosiltinātas? Tas viss bija zināms pirms gadiem, bet mēs tagad sākam to darīt.”

Valsts prezidents arī nosauca vairākas jomas, kuŗas viņš cerēja uz 13. Saeimas tālāku darbu tai atlikušajā laikā. Atgādinu, 14. Saeimas vēlēšanas būs 1. oktobrī, un jaunievēlētā Saeima pirmoreiz tiksies mēnesi vēlāk – šī gada 1. novembrī. Levita kungs aicināja galīgajā lasījumā pieņemt grozījumus valsts Izglītības likumā, lai beidzot nodrošinātu pilnu pāreju uz mācībām latviešu valodā. Par to esmu rakstījis daudz un dikti. Ir pilnīgi absurdi, ka 31 gadu pēc valsts neatkarības atjaunošanas joprojām top lauzti šķēpi par domu, vai ļaut turpinātpastāvēt tā dēvētajām “krievu skolām” mūsu valstī. Prezidents aicināja ieviest jaunu tradīciju – pērn apstiprinātajā Valsts valodas dienā 15. oktobrī ik gadu aicināt valdību iesniegt ziņojumu Saeimā par valsts valodas statusu. Un vēl Levita kungs aicināja apstiprināt viņa iesniegtu likumprojektu par Latvijas Pareizticīgās baznīcas nākotni.

Pēc Valsts prezidenta uzrunas gadījās misēklis. Deputāti aplaudēja, bet tikai pēc tam, kad aplausi bija beigušies, Saeimas spīkere aicināja klātesošos piecelties kājas. Prezidents jau bija pie durvīm, pagriezās, pasmaidīja, pamāja ar roku un aizgāja. Politologe Ilga Kreituse kādā intervijā drīz pēc tam pareizi atzina,

ka tas atgādināja bērņus pamatskolas līmeni, kuŗiem jāmaca piecelties kājās, kad telpā ienāk skolotāja.

8. septembra Saeimas sēdē Saeima pirmajā un tad galīgajā lasījumā pieņēma likumu par Pareizticīgo baznīcu, lai nodrošinātu tās pilnīgu neatkarību no patriarhāta Maskavā, kuŗš ir kļuvis par Kremļa fašista tā dēvētās varas vertikāles nepārprotamu sastāvdaļu un atbalstītāju.

Grozījumi valsts izglītības likumā bija nodoti uz otro lasījumu. Opozīcijas deputāti no *Saskaņas* diktī centās apgalvot, uzstājība, ka pieprasot Latvijas Republikā visās skolās mācības tikai latviešu valodā, esot kaut kāda baissa un Eiropas standartos aizliegta diskriminācija. Deputāti bija iesnieguši virkni priekšlikumu par grozījumiem, un tiem visiem Saeima pateica nē, un abi likumi galu galā tika pieņemti ar ievērojamo balsu vairākumu. Vēl būs trešais lasījums, visticamāk, atkal ar milzīgu priekšlikumu gūzmu.

Visai gaŗas diskusijas 8. septembrī arī bija par jaunu Pašvaldību likumu trešajā un pēdējā lasījumā. Tā mērķis ir noteikt pašvaldību statusu jau minētajā jaunajā administratīvi teritoriālajā iekārtā: “Likuma mērķis ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, ilgtspējīgu, atklātu un sabiedrībai pieejamu pārvaldi katras pašvaldības administratīvajā teritorijā.” Jācer, tas nenozīmē, ka deputāti pašreizējo stāvokli pašvaldībās uzskata par nedemokrātisku, netiesisku, ne-

efektīvu, neilgtspējīgu, neatklātu un sabiedrībai nepieejamu.

Nepadarīts 8. septembra darba kārtībā bija viens darbiņš, proti, – kārtējo reizi uz sešām plenārsēdēm izslēgt mūsu parlamenta visnespētņāko deputātu Aldi Gobzemu, šajā gadījumā par rupju uzvedību plenārsēdē 21. jūnijā, kur viņš cita starpā vienu no kolēģiem nosauca par kretīnu. Pielājuu, lēmums to neapspriest bija ne tikai tāpēc, ka pirms tam plenārsēdes darba diena bija visai gaŗa, bet arī tāpēc, ka Gobzema uz 14. Saeimas vēlēšanām izveidotā partija *Katram un katrai* reitingos patlaban īpaši nekotējas, un tāpēc ir cerība, ka palaidnīgākais deputāts ievēlēts netiks. Slikti nebūtu.

13. Saeima ir izcēlusies vienā nozīmē, proti, patlaban tajā darbojas lielāks skaits pie frakcijām nepiederošu deputātu, nekā ir deputātu jebkuŗā no parlamentā pastāvošajām frakcijām – 22 neatkarīgi deputāti, kamēr lielākajā frakcijā *Saskaņa* tādu ir tikai 18. Jādomā, vēlētaji to nebija paredzējuši, un gribu cerēt, ka šogad 1. oktobrī tas būs viens no argumentiem vēlētaju domāšanā, izvēloties tautas pārstāvjus nākamajiem četriem gadiem.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Premjēri un principi

(Turpināts no 5. lpp.)

Toreiz Lembergs arī pauda, ka NATO armija Latvijā nozīmē, ka mūsu teritorija kļūs par potenciālu kaujas lauku starp ASV un Krieviju, ka Ventspils osta noteikti nav piemērota NATO kuģiem. Turklāt Lembergs ir ASV sankciju sarakstā un ir arī notiesāts pirmajā instancē, tādēļ nekādi nav iespējams, ka viņš saņems pielaidi valsts noslēpumam. Lembergs pats gan apgalvo, ka palūgs un sarunās ar ASV un viņš tikšot izslēgts no sankciju saraksta. Savukārt ZZS līderis Armands Krauze intervijā žurnālā "Ir" saka – Satversme paredz, ka vara pieder tautai un būs tas, ko

tauta ievēlēs un ko tauta gribēs. Un tauta gribot Lembergu. Citiem vārdiem – acīmredzot, pēc partijas domām ne likumiem, ne noslēgtiem līgumiem nav nekādas nozīmes, turklāt partijas līderis teic, ka nesadarbošoties tikai ar Latvijas Krievu savienību, bet *Saskaņa* varbūt nemaz tik nepareiza nav, bet no Šlesera nekas sliktas neesot dzirdēts. Tā teikt, ja pēc kaŗa sākuma partijas baidās skaļi paust savas simpātijas un slēpj atbalstu Krievijai, tad viss ir kārtībā.

Līdzīgi ir ar partiju "Latvija pirmajā vietā", kuŗas līderis un ideju autors Ainārs Šlesers vēl īsu

brīdi pirms kaŗa sākuma apgalvoja, ka Krievija neuzbruks, ka Latvijas politiķi ir jampampiņi un ka Latvijai noteikti jāsadarbojas ar Krieviju. Tagad īsajā programmā ierakstīts tikai tas, ka jālikvidē Satversmes tiesa, bet priekšvēlēšanu sarunās Šlesers apgalvo, ka Krievijas pilsoņiem noteikti jāpagarina uzturēšanās atļaujas Latvijā. Ar vārdu sakot, partijas premjēra amata kandidāts savus uzskatus un vēlmi būt kopā ar Krieviju, manuprāt, nav zaudējis ne par matu, tikai mazliet kļuvis uzmanīgāks savos izteicienos. Ja vēl atceras t.s. oligarhu sarunas par varas sadalīšanu un "izdevīgo

muļķu" izvēli un kriminālprocesus, cenšoties saukt pie atbildības ne tikai Lembergu, bet arī Šleseru, tad ir skaidrs, ka pielaidē valsts noslēpumam ir no fantastikas sērijas.

Protams, par abām šīm partijām varētu īpaši neuztraukties, jo ne jau partijas vien slimo ar principu un vērtību trūkumu. Piemēram, Latvijas izglītības darbinieku arodbiedrība (LIZDA) nupat ir parakstījusi memorandu ar ZZS un tai ir pilnīgi vienalga, kādas ir ZZS praktiskā līdera un saimnieka intereses un vai tās apdraud Latvijas pastāvēšanu. Ir skaidrs, ka ZZS tiks Saeimā un ļoti ticams,

ka kādu deputāta mandātu saņems arī LPV ar savu Šleseru. Un, lai gan šo partiju premjēra amata kandidāti nekļūs par premjēriem, kamēr vien Latvijā darbojas likumi, vērtību un principu trūkums gan politiķu, gan vēlētāju prātos Latviju apdraud un apdraudēs.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

"To visu dara cilvēki. Un tas ir daudz biedējošāk"

SALLIJA BENFELDE

Piektdien, 9. septembrī, Cēsu bibliotēkā notika vēsturnieka, grāmatas "Rīts brīvajā Latvijā" autora un Krievijas politiskā bēgļa Dmitrija Savvina un žurnālistes, grāmatas tulkošanas Sallijas Benfeldes tikšanās ar lasītājiem. Pēc tikšanās lasītāji varēja grāmatu arī iegādāties par izdevniecības cenu un saņemt autogrāfu no tās autora un arī no tās tulkošanas.

Tikšanās bija ieinteresējusi visai kuplu lasītāju pulku ne tikai no Cēsīm. Protams, saruna bija ne tikai par grāmatā-antiutopijā rakstīto – Savvins aprakstījis Latviju, kāda tā būtu šodien, ja 1990. un 1991. gadā dažas izvēles būtu citādākas. Ja Latvija būtu piešķirusi pilsonību visiem, kuŗi tobrīd dzīvoja valstī, visticamāk, ka Latvija šobrīd būtu Eirāzijas savienībā, kuŗā politiku nosaka Krievija un mēs neatšķirtos no Baltkrievijas. Grāmatā netrūkst ironijas un sarkasma, un interesanti, ka Savvina pirms diviem gadiem rakstītais par it kā "neatkarīgas" valsts ekonomiku un iecerēm visu būvēt, ražot un izdomāt tikai pašiem, ignorējot civilizētās pasaules sasniegumus un zināšanas, mats matā it tieši tas, kas pašlaik notiek Krievijā. Kā zināms, Krievija sankciju dēļ pati nespēj ražot gandrīz neko no tā, kas prasa modernās tehnoloģijas un detaļas, tādēļ runā par veco atomobiļu "Volga", "Po-beda" u.c. ražošanas atjaunošanu.

Protams, tikšanās laikā sarunas bija arī par to, kas notiek Ukrainā un par Krievijas režīma necilvēcīgo seju. Nereti Krievijas armija tiek dēvēta par orkiem, jo "orki" romiešu mitoloģijā ir pazemes un nāves dievs, bet fantastiskajā literatūrā orki ir mākslīgi radīta rase, cilvēkveidīgi radījumi karošanai, brutāli, kroplīgi, sadistiski un arī bailīgi. "No savas puses es varētu tikai vēlreiz pateikt to, kas, manuprāt, ir acīmredzama un biedējoša patiesība. Paziņot, ka Krievijā ir tikai orki, ka Buča, Irpeņa un ļoti, ļoti daudz kas cits – to visu radījuši orki, *easy*. Ļoti viegli. Bet tā nav patiesība. To visu dara cilvēki. Un tas ir daudz biedējošāk. Jo tas nozīmē, ka neviens

Šo rindu autore, grāmatas tulkošanas

nav apdrošināts pret šādu dehumanizāciju. Un, iespējams, šodien "Rīts brīvajā Latvijā" vērtība ir tā, ka šajā romānā aprakstīta sociālā un politiskā mehānika, kas cilvēkus pārvērš pat nevis orkos, bet par kaut ko sliktāku...". sacīja Dmitrijs Savvins. Grāmatas tulkošanas savukārt sacīja, ka

grāmatā ir kā brīdinājums tam, kas varēja notikt un kas joprojām var notikt, ja cilvēki izdarīs aplamas izvēles un nevēlēsies domāt un saprast, kas notiek.

Jāpiebilst, ka tikšanās laikā grāmatas autors runāja latviešu valodā, arī uz jautājumiem atbildēja latviešu valodā, kuŗu

Autors, tiekoties ar lasītājiem Cēsīs

joprojām mācās. Dmitrijs savas valodas zināšanas vērtēja gan ar prieku, gan piesardzīgi: "Man personīgi tas bija arī nozīmīgs atskaites punkts, jo pirmo reizi prezentēju savu grāmatu latviešu valodā, un vairāk vai mazāk tiku galā ar šo uzdevumu. Skaidrs, ka man vēl ir daudz, pie kā strādāt, bet par savu romānu

varēju skaidri runāt latviešu valodā, atbildēt arī uz jautājumiem. Un tas galu galā ir nopietns atskaites punkts."

Par tikšanos sirsnīgs paldies jāteic Cēsu bibliotēkai, jo tā bija mājīga, sirsnīga un par spīti nopietnajām sarunām, atmiņā palika ar gaišu noskaņu.

“Ar piespiešanu nepanākt labu efektu!”

Neirologs Jānis Mednieks intervijā Mārai Libekai

Pie neirologa Jāņa Mednieka, kurš vada Neiroloģijas dienestu Veselības centru apvienībā, kā arī strādā P. Stradiņa klīniskajā universitātes slimnīcā, garā rindā gaida gan tie pacienti, kuriem veselība sašķobijusies pēc pārslimošanas ar Covid-19, gan arī tie, kuriem radušās ilgstošas blaknes pēc vakcinācijas pret Covid-19.

Pirms Jānis Mednieks kļuva par ārstu, viņš studēja arī datorzinātnes, bet pārliecinājās, ka tās nav viņa dzīves aicinājums. Pirms studijām Rīgas Stradiņa universitātē, strādājis brīvprātīgo darbu psihiatrijas slimnīcā Lielbritānijā, saprata, ka īstā izvēle tomēr ir medicīna. Neirologs Mednieks ir stažējies arī Francijas klīnikās.

Kad kovida pandēmijas smagākais posms ir garām, kādas tā atstātās sekas jūs redzat savos pacientos?

Nemot vērā to, ka ārstēju ļoti daudz ambulatoro pacientu, bieži redzu sekas, kas radušās gan pēc kovida pārslimošanas, gan arī vakcinācijas. Viena ir tādu pacientu grupa, kurai pirms kovida uzbrukuma jau ir bijušas hroniskas saslimšanas – manā redzeslokā visvairāk ir epilepsijas pacientu, kuriem pēc pārslimošanas šī slimība saasinās. Piemēram, epilepsijas pacientam, kuram slimība tiek ļoti labi kontrolēta ar medikamentiem, kas novērš epilepsijas lēkmes, diemžēl pēc kovida pārslimošanas lēkmes atjaunojas.

Pēc pārslimošanas var saasināties jebkuŗa neiroloģiska saslimšana, bet visvairāk tas notiek tieši ar autoimūnajām slimībām. Imūnās sistēmas disfunkcija visvairāk skar tieši gados jaunus cilvēkus. Viņiem pastāv risks, ka jau esošās slimības izraisīs līdz šim nebijušus veselības sarežģījumus vai arī kovids izraisīs pilnīgi jaunus nebijušus simptomus.

Pandēmijas sākumā, kad parādījās pirmās divas Covid-19 mutācijas, skaidri iezīmējās divas pacientu riska grupas. Pirmajā ir cilvēki, kuriem ir zemas organisma aizsardzības spējas un kuriem vīruss radīja bojājumus dažādās organisma sistēmās, tajā skaitā nervu sistēmā. Savukārt otrajā grupā ir jauni cilvēki, kuriem ir pārlieku izteikta imūnā reakcija, kas ir vērsta pret savu organismu. Ja cilvēkam jau ir kāda autoimūna saslimšana, tad ir lielāks risks, ka pēc kovida pārslimošanas viņam būs komplikācijas.

Manu pacientu vidū ir arī tādi, kuriem pēc vakcinācijas pret Covid-19 radušās būtiskas veselības problēmas. Ir godīgi jāpasaka, ka vakcinām ir ne tikai vieglas, ātri pārejošas blakus parādības, kā, piemēram, dažas dienas paaugstināta temperatūra, drudzis un citas, bet dažkārt tās var būt daudz smagākas, līdzīgi kā citām vakcinām.

Ja mēs gribējam, lai sabiedrība būtu līdzdarbīga visā pandēmijas vakcinācijas procesā, tad par to nedrīkstēja klusēt. Ja mēs, no vienas puses, sakām, ka vakcīna ir efektīva pret kovidu un to pierāda statistika, tad bija jāpasaka arī šī otra puse, ka diemžēl ir daļa cilvēku, kuriem tā ir radījusi nopietnas ilgtermiņa blakus parādības.

Zinātniskajās publikācijās ir konstatēts, ka pretkovida vakcīnai ir arī pamatīgs *nocebo* efekts (pretēji *placebo* efektam tas ir psihisks fenomens, ko raksturo blakusparādībām līdzīgas sekas, kas neizriet no reālas preparāta iedarbības, bet no individa ticības tai. – M. L.). Tas nozīmē to, ka līdz pat 60% blakusparādību, galvenokārt tās ir sāpes un sensorās funkcijas traucējumi, būs saistītas ar *nocebo* efektu. Proti, gaidot pozitīvu efektu, tas patiešām tiek sagaidīts, bet var būt arī pilnīgi pretēji – gaidot negatīvu reakciju, tā tiek sagaidīta, nodarot kaitējumu veselībai.

Kovida vakcīnas ir daudz apspriestas, par to izraisītajām blaknēm ir daudz runāts, un jāatzīst, ka liela daļa sabiedrības no tām baidās, tāpēc *nocebo* efekts pēc

tiem inovācijas medicīnā? Ja mēs pieturamies strikti tikai pie tā, kas jau ir iepriekš pierādīts, mēs nekad nevarēsim izmantot terapeitisko efektu, kas nav pierādīts klīniskajos pētījumos, un līdz ar to nenāksim pie jaunām inovācijām. Medicīnā tiek izmantots daudz preparātu tāpēc, ka, pirmkārt, bijuši nejausi konstatēti pozitīvi efekti tajos virzienos, kur tie netika sākotnēji sagaidīti, un, otrkārt, ņemot vērā to darbības mehānismu, mēs racionāli izspriežam, ka tie būtu izmantojami, kaut gan tie nav norādīti attiecīgās slimības ārstēšanas vadlīnijās.

Kur jūs smēlaties zināšanas, lai ārstētu šos netipiskos gadījumus, ja tie nav ietverti vadlīnijās?

Medicīnas žurnālos ir publicēti starptautiski analogiski ziņojumi,

mums vajadzētu atkāpties no pierastajiem standartiem un darīt citādi.

Diagnozes noteikšana 80% ir atkarīgi no sarunas ar pacientu, nevis neiroloģiskās izmeklēšanas un papildu izmeklējumiem. Pacients ir jāskatās vērā no tā brīža, kad viņš nāk pāri sliksnim manā kabinetā. Tāpēc jau aicina pacientu kabinetā, nevis gaida, kad viņš pats ienāks. Ļoti būtiska ir pacienta novērošana neitrālā situācijā, jo viņš jau nedomā, ka tajā brīdī viņš tiek izmeklēts.

Ja pavērtējam, kā rodas problēmas un nesaskaņas gan pašu ārstu, gan ārstu un pacientu starpā, tajās 95% ir vainojamas komunikācijas problēmas. Ir ļoti daudz situāciju, kurās mums pietrūkst komunikācijas prasmi.

dara tāpēc, ka trūkst kolēģu, kas varētu aizpildīt vakantās vietas, savukārt citi vēlas vairāk nopelnīt. Bet šādā gadījumā krītas darba kvalitāte.

Mūsu valstī ir daudz neirologu, bet kāpēc reģionos viņu trūkst?

Neirologu trūkst arī Rīgā, ne tikai reģionos. Esmu pārliecināts, ka dažādās akūtās situācijās, piemēram, akūta insulta ārstēšanā, zināmu daļu pienākumu varētu veikt ārsta palīgs, nevis sertificēts ārsts, jo insulta ārstēšanai ir konkrēts algoritms, kā jārikojas. Šādā veidā varētu atslogot ārstus no dežūrām, un tas ļautu pacientiem brīvāk tikt vizītē pie viņiem.

Ja salīdzina ar citām valstīm, Latvijā uz nelielu iedzīvotāju skaitu patiešām ir daudz neirologu. Pieejamības problēmu rada tas, ka neirologi piedalās arī tādu saslimšanu ārstēšanā, kurām ir maza saistība ar nervu sistēmu. Piemēram, ārstē muskuļu savilkuma radītas muguras sāpes vai sāpes locītavās, kas var būt reimatoloģiskas saslimšanas vai osteoartrīta izraisītas. Nereti šādiem pacientiem ieteicama fizioterapija un elementāri pretsāpju līdzekļi. Šī pacientu grupa būtiski samazinātu neirologu darba apjomu, un viņiem būtu iespēja konsultēt un ārstēt daudz vairāk slimnieku, kuriem ir izteiktas neiroloģiskas saslimšanas. Šiem pacientiem var palīdzēt ģimenes ārsts, fizioterapeits, un pacients būtu nosūtāms pie neirologa tikai tad, ja iepriekš minētie speciālisti nespēj novērst pacienta veselības problēmu.

Bet kāpēc Neirologu biedrība to nerisina?

Es nedomāju, ka Neirologu biedrība to nerisina, taču ir jābūt politiskai gribai pateikt, ka speciālistu trūkumu dēļ diemžēl mēs nevaram nodrošināt neirologa konsultācijas visiem tiem pacientiem, kuriem ir relatīvi bieži sastopami simptomi kā, piemēram, nespecifiskas muguras sāpes, galvassāpes. Jāatzīst arī, ka daļa neirologu ir gatavi lielu daļu savu konsultāciju laiku veltīt šādiem pacientiem.

Kāpēc tas nenotiek? Varbūt profesionālās organizācijas vadībā jānāk jaunākajai paaudzei?

Neirologu biedrībā ir atcelts ierobežojums valdes priekšsēdētāja amatu ieņemt noteiktu termiņu. Pasreizējā valdes priekšsēdētāja amatā ir jau trešo reizi.

Vai jums ir daudz tādu pacientu, kuriem pietrūkst naudas, lai nopirktu nepieciešamos medikamentus?

Jā, diezgan daudz. Esmu valdes loceklis Latvijas Pretepilepsijas biedrībā, un valde ne reizi vien ir tikusies ar Nacionālā veselības dienesta pārstāvjiem, lai panāktu epilepsijas slimnieku ārstēšanai paredzēto valsts kompensējamo medikamentu saraksta paplašināšanu. Tas ir paradokss, ka ir grūti panākt relatīvi lētu medikamentu kompensāciju no valsts budžeta līdzekļiem. Ja ģenēriskais medikaments nav nepieciešams ļoti plašam pacientu lokam, tadā gadījumā marketinga izmaksas esot pārāk lielas attiecībā pret preparāta cenu, lai radītu farmācijas industrijas ieinteresētību.

vakcinēšanās ir lielāks, nekā pētījoties pret citām slimībām.

Vai jūs arī bijāt tajā mediķu skaitā, kas baidījās runāt par to, ka vakcīnas var radīt ilgstošus veselības traucējumus?

Vakcinācijas kampaņā tika akcentēts daudz nerunāt par vakcīnas radītajām blakusparādībām, it sevišķi par tām, kas parādās reti un nav iekļautas blakņu sarakstā. Šajā ziņā es nebiju izņēmums. Tas taču ir saprotams, ka reālajā dzīvē blakusparādības var būt lielākam cilvēku skaitam, nekā tas bija vakcīnu klīniskajos pētījumos, ņemot vērā to, ka tiek apzinātas jaunas, iepriekš nedokumentētas blakusparādības.

Cilvēki stāsta, ka ārsti viņiem rekomendējot sadzīvot vai arī sūta pie psihoterapeita vai psihiatra, necensoties iedziļināties viņu pēcvakcinācijas problēmās. Vai tas ir tādēļ, ka tiešām nav nekādu iespēju palīdzēt?

Kovida neiroloģiskajām izpausmēm ir līdzība ar citiem nervu bojājumu iemesliem, bet, ņemot vērā to, ka pandēmija sākās ļoti strauji, radās daudz pacientu ar jauniem klīniskiem simptomiem. Tas radīja grūtības apkopot informāciju, izdarīt secinājumus vai klīniski aprakstīt, lai pēc tam to visu publicētu mediķu auditorijai.

Rodas jautājums: kā vispār no-

Jānis Mednieks: “Ja pandēmijas laikā komunikācija ar sabiedrību no Veselības ministrijas, kā arī medicīnas jomas vadītāju puses būtu bijusi efektīvāka, tad mēs būtu panākuši labāku vakcinācijas efektu nekā ar piespiešanu.”

kā arī ir apkopotu ekspertu viedokļi, no kuriem var smelties nepieciešamās zināšanas. Piemēram, bija gadījumi, kad pacientiem, īpaši pēc inficēšanās ar Covid-19 delta variantu, bija samazināta vai pilnīgi zuduši oža, bet, tai atjaunojoties, bieži bija izmainīta smaržu uztvere. Manā praksē ir bijuši pacienti, kuri nepārtraukti jūt smirdoņu. Tas, visticamāk, ir saistīts ar to, ka, atjaunojoties ožas neironiem, veidojas nepareiza saikne ar ožas garozu – informācija no konkrētā ožas receptora nokļūst nepareizajā ožas garozas zonā. Ir zināms, ka šo procesu var nedaudz slāpēt ar pretepilepsijas medikamentiem un ar laiku panākt, ka atjaunojas normāla smaržu uztvere.

Visās pasaules valstīs, kur attīstās medicīna, ir medicīnas filozofija par to, kādas ir tās situācijas, kad

Latvijā no padomju laika saglabāties mantojums pietušēt ārstu kļūdas, jo pastāv uzskats, ja ārsts kļūdās, viņš ir slikts ārsts. Ja mēs pasakām, ka mēs neklūdamies, tā ir realitātes noliegšana.

Kā jūs uzskatāt, vai mediķiem būtu jāpiedalās streikā, prasot lielākas algas?

Jā, ir jāpiedalās. Ārstam, kurš izglītojies daudzus gadus, par slodzes darbu būtu jāsaņem divreiz vairāk par vidējo algu valstī. Svarīgi ir arī tas, cik racionāli tiek izmantots ārstu resursi. Reģionālajās slimnīcās un arī universitātes slimnīcās trūkst dežūrārstu. Daļai ārstu algas ir gana lielas tāpēc, ka darba slodze ietilpst dežūras, par kurām saņem piemaksu. Diemžēl ārsti ir spiesti strādāt vairāk par ierastajām septiņām ar pusi dienā dežūrām mēnesī. Daļa to

Atgriešanās Latvijā pēc ilgstoši pavadīta laika ārzemēs

Galvenie iemesli, kāpēc cilvēki izvēlas doties prom no Latvijas, ir finansiāli apsvērumi, šaubas par izredzēm gūt panākumus vai citas iespējas Latvijā. Lielākā daļa bieži vien vēlas saņemt augstākus ienākumus un uzskata, ka sevi Latvijā nespēj piepildīt. Atgriežoties vislielākie izaicinājumi ir šaubas un nezināšana par to, kā būtu pareizi jārikojas un kādi dokumenti jānokārto. Būtiskākais jautājums, plānojot atgriešanos, visbiežāk ir – ar ko sākt? Došanās prom un atgriešanās Latvijā ne vienmēr atspoguļo 10–15 prombūtnē pavadītos gadus, taču tie katrā ziņā ir paplašinājuši dažāda veida un rakstura perspektīvas un izaugsmes iespējas. Šādas iezīmes vērojamas no lielākās daļas remigrantu, kuŗi atgriezušies mājās.

Kristiānas Kreitāles stāsts

Pēc deviņiem ārzemēs pavadītiem gadiem Kristiāna Kreitāle ar divus gadus veco meitiņu atgriezusies Aizkraukles novadā. Kristiāna stāsta, ka pēdējā vieta, kur uzturējusies ārzemēs, bija Francijai piederošā nelielā kalnainā sala pie Indijas okeāna. Augstāk kalnos daba kļūst līdzīga Latvijai, aug ābeles un plūmes. Jūsmojot par dabu kalnos, Kristiāna saprata, ka tas viss ir arī pie vecmāmiņas Latvijā! Tas mudinājis braukt mājās. Kristiāna atzīst, ka jebkādi izaicinājumi ir patīkama dzīves sastāvdaļa, jo viņai ļoti patīk meklēt risinājumus problēmām un viņa tic, ka risinājumi un atbildes ir daudz un dažādas. Pēc atgriešanās Latvijā galvenokārt grūtības sagādāja iet pret apkārtējās vides stereotipiem un skepsi, ka Latvijā, turklāt mazpilsētā atrast darbu nevarēs. Taču Kristiāna pati sev radīja darba vietu, un nu ir jaunā uzņēmēja. Kristiāna stāsta, ka lielākās grūtības, ar kuŗām šobrīd nākas saskarties, ir atrast sev līdzīgi domājošus cilvēkus ar līdzīgu dzīves filozofiju, bērnu audzināšanas metodēm un ēšanas paradumiem.

“Veselīgs uzturs ir mans personīgais ceļš uz apzinātību it visā šajā dzīvē, veselīgām emocijām, pozitīviem ieradumiem un par planētas Zeme ilgtspējību. Studējot modes dizainu Velsā, atklāju šokējošas lietas par modes aizkuļšēm un kā tā ietekmē mūsu ekosistēmu un cilvēku labklājību. Pēc tam vēlējos uzzināt arī par citu industriju, galvenokārt pārtikas un medicīnas nozaru negatīvajām un ne tik skaļi apspriestajām pusēm. Zināju, ka pasauli un pat tuvākos mainīt nespēju, bet vien sevi. Tādēļ produktu – veselīgas herbālās kūkas radīju sev, meitiņai un, protams, domubiedriem,” stāsta Kristiāna. Viņa ir “Esi uzņēmējs Aizkraukles novadā 2022!” uzvarētāja, un ar pašvaldības līdzfinansējumu izdevies īstenot biznesa ideju.

Stāsta Anete Spalviņa, remigrācijas koordinatore

Atgriežoties Latvijā, ģimenes bieži saskaras ar būtiskām vides izmaiņām, kam nepieciešams psiholoģisks atbalsts, kā arī

latviešu valodas apmācības bērniem. Pēdējo mēnešu laikā liela daļa ģimeņu vēlas saņemt konsultācijas par dažāda veida sociālajiem jautājumiem. Pēc atgriešanās būtiskākie izaicinājumi ir sagatavot bērnus skolai, pašiem atrast darbu un turpināt karjeras izaugsmi. Savukārt lielākie izaicinājumi, atrodoties ārzemēs ir pastāvēt par sevi un kļūt pilnīgi patstāvīgam. Liela daļa remigrantu vismaz reizi divos gados apmeklē Latviju – dodas vizītēs, lai saņemtu medicīniskos pakalpojumus, apciemotu radniekus un draugus, kuŗi dzīvo Latvijā.

Būdamā Zemgales plānošanas reģiona remigrācijas koordinatore, esmu pārliecinājusies, ka vissvarīgākais ir saglabāt mieru un plānveidīgi izvēlēties periodu, kad būtu vēlams atgriezties Latvijā. Šī brīža situācija Latvijā un pasaulē ietekmē arī remigrantu plānus par atgriešanos. Bieži vien līdz ar atgriešanos remigrantam dzīve jāveido burtiski no sākuma, tāpēc svarīgi izvērtēt dažādus to ietekmējošus faktorus.

Jāatzīmē, ka remigrācijas koordinators var sniegt atbalstu par pakalpojumiem ģimenēm, mājokļa jautājumiem, darba un uzņēmējdarbības iespējām, sociālo un sadzīves jautājumu risināšanu.

Kā pārvarēt psiholoģiskās problēmas? Kādas mēdz būt remigrantu

emocijas un psiholoģiskais stāvoklis, atgriežoties Latvijā, un kā pārvarēt grūtības un pielāgoties jaunajai dzīvei? Kāda ir ģimenes nozīme emocionālās labsajūtas radīšanā? Par to ar klīnisko psiholoģi Ivetu Ozolu-Cīruli un nu jau divkārtējām remigrantēm Elinu Dimanti un Leldi Burvi-Alksni, kā arī Antru Priednieci, kuŗa otreiz remigrējusi uz palikšanu Īrijā, Latvijas Radio raidījumā “Globālais latvietis. 21 gadsimts” runāja žurnāliste Agnese Drunka.

Klīniskā psiholoģe Iveta Ozola-Cīrule šogad aizstāvējusi maģistra darbu Latvijas Universitātē, kas izstrādāts par pašai personīgi tuvu tēmu – remigrantu psiholoģisko veselību un emocijām, atgriežoties dzimtenē. Pati Iveta Latvijā atgriezās pēc septiņu gadu prombūtnes Īrijā un Vācijā. Eļina Dimante – IT speciāliste un fotografe no Dublīnas, Latvijā atgriezusies jau pa otram lāgam. Pirmo reizi Latviju atstāja brīva kā putns. Otrreiz devas studēt, bet palika Īrijā, dibināja ģimeni, kur piedzima bērni. Šobrīd, pēc otrās atgriešanās Latvijā jau kopā ar diviem bērniem viņa par mājām sauc Rīgu. Tam, ka ģimene atgriezīsies Latvijā, mamma savus 10 un 12 gadu vecos dēlus gatavoja četrus gadus.

Savā pētījumā Ozola-Cīrule secinājusi, ka ir vairāki faktori, kas palīdz atgriešanās procesam noritēt gludāk. Piemēram, vieglāk ir atgriezties kopā ar ģimeni, jo tā sniedz aizsardzību un nepazīst! Lielākā sāpe bija zaudēt skolu un draugus,” dēlu sākotnējās sajūtas raksturo Eļina. “Viņi bija izgājuši sagatavošanās procesu, un man bija liels prieks skatīties, kā viņi četrus gadus laikā kļuvuši gatavi aizbraukšanai. Bērni dzīvoja visam līdzī un pat gaidīja to brīdi.”

Viens no “gludās” pārcelšanās priekšnoteikumiem no emocionālā viedokļa ir tieši sagatavošanās, norāda klīniskā psiholoģe. Tas nosaka, cik viegli vai grūti būs iejusties Latvijā. Prombraucot, visi allaž ļoti rūpīgi gatavojas. Atgriežoties mājās, tas notiek retāk. Turklāt atgriešanās ir emocionāli grūtāka, novērojusi Ozola-Cīrule.

Pirmos mēnešus vai apmēram gadu kopš atgriešanās psiholoģe sauc par “medusmēnesi”. Tas mēdz beigties, saskaroties ar realitāti, pārbaudījumiem. Tad var gadīties emocionāla lejupslīde, kas jāpamāna un jāpārvar. Bet šādam “atgriešanās šokam” ir tendence izlīdzināties un pāriet, mierina Ozola-Cīrule. Vienlaikus psiholoģe norāda, ka šis “rozā brīlis” nokrišanas brīdis mēdz būt izšķirošs tajā, vai cilvēks paliks Latvijā, vai atkal dosies prom.

Savā pētījumā Ozola-Cīrule secinājusi, ka ir vairāki faktori, kas palīdz atgriešanās procesam noritēt gludāk. Piemēram, vieglāk ir atgriezties kopā ar ģimeni, jo tā sniedz aizsardzību un

atbalstu, kas palīdz izvairīties no vientulības.

Viņa secinājusi, ka grūtāk atgriezties ir jaunākiem cilvēkiem un tiem, kuri ārzemēs pavadījuši ļoti ilgu laiku. Tāpat grūtāks šis process var būt, atgriežoties no atšķirīgākas valsts. Piemēram, no Vācijas remigrēt varētu būt vieglāk, nekā no Meksikas. Turklāt, lai cik priecīgs notikums būtu atgriešanās, to allaž pavada zaudējuma sajūta par ārzemēs atstāto dzīvi. Šo sajūtu vajag “izsērot”, mudina psiholoģe.

Nemot vērā sava maģistra darba aktualitāti, Iveta Ozola-Cīrule plāno veidot pierādījumu balstītu remigrantu atbalsta programmu, kas ļautu strādāt ar visām problēmām, ar ko remigranti mēdz saskarties. Viņaprāt, tas būtu valstiski nozīmīgi, jo atkārtota emigrācija pašreiz ir viena no atgriešanās šoka pārvarēšanas stratēģijām.

Publikācijas autore
Ligita Kovtuna pateicas
Anetei Spalviņai un kolēģiem
latviesi.com par sadarbību!

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

PĒTERIS ĒRMANIS

Dzīves vietas Vācijā

Dzīvā atmiņā Vircburga vīd. Bija tur sagrauti, pusgrauti nami. Bija drausmīgas kaudzes kaŗa lūžņu. Bet bija kaut kādam kaut niecīga cerība. Bija Vircburgas latviešu meitenes, pavasarīgi jaukas. Es lasīju lekcijas par latviešu dzeju. Teātri spēlēja vietējie, viesojās latviešu slavenās trupas no citurienes.

Literāra sabiedrība bija Vircburgā. Bija tik draudzīgā, spri dzīgā Irma Grebзде, kas raženi radija stāstus. Bija Zentas Liepas medainās, biezās bizes. Bija Valdas Moras matu tumšums, viņas gaišā sirds. Bija Teodors Zeltiņš, bohēmiets bez viltus. Bija Ģirts Salnais, kas viegli ražoja smagus stāstus. Bijā klusā liriķe Rasma Galeniece, Valdas brālis Henrijs Mors.

Sākās lielās ceļošanas priekšgaitas, skrīniķi un skrīniķes spīd zināja katviešus. Cits ceļš noveda skaistajā Traunšteinā: pilsētā, pār kuŗu zilās Alpu piramīdas tālumā slejas. Ai ūdeņi, ai gravas, ai ozolāji! Radās jauni draugi: Kaugari, Kalēji. Atceros: šaurā istabiņā dienām sēdēja, smēķēja

slavenā Rīgas dzejnieka sieva.

Skrīningi, sijāšanas, drausmīgas kazarmas Minchenē. Visādi sveštautu dauzoņas, dzērāji, netikļi un netikles.

Beidzot izspļāva mani un manu mūža draugu Ingolštātē, Donavas pilsētā. Gaŗos gadus ga-

Pēteris Ērmanis ar dzīvesbiedri Annu

dijās tur gan saldums, gan sūrumis. Bija gods, bija ciešanas. Salūza, šķīrās no manis vismīļākais cilvēks, palika kapsētā.

Pateicībā pieminu Ingolštates draugus un paligus tumšajās dienās: Pļavniekus un Pētermaņus.

Tagad Delmenhorstas veco ļaužu mītne, kā kūrorts, ne nabaģu māja. Māsiņas smaida, mani aprūpēdamas. Eglītes, rokās saķērušās, šūpojas, smaida aiz loga.

Haralds Robežnieks, strauji kustīgais, gādā par mani kā dēls par tēvu, kaut pats vairs nav jauneklā gados. Tāpat par mani gādā klusais, lēnīgi maigais Jēkabs Libeks. Visi, visi ļaudis te laipni un rūpīgi.

Reizēm atbrauc ciemā Austra Rudzīte, mans labais ģenijs, jauka kā māsa, kuŗas man dzīvē nav bijis. Tālu tagad dzīvo, nevar atbraukt Adolfs Šilde, mans otrs labais ģenijs.

Daudzi nāk ciemā ar vēstulēm. Zenta Mauriņa, Jānis Grīns un daudzi, vēl daudzi.

Maz gan staigāju ārā, nav apbrīnota pilsēta, neesmu kapsētā

Pēteris Ērmanis Vircburgā 1949. gadā. No kreisās: Velta Zeltiņa, Valda Mora, Teodors Zeltiņš, Pēteris Ērmanis, Jānis Lejiņš, Spodra Zaļuma, Reinis Birzgalis

bijis. Nu – tur es jau nokļūšu agri vai vēl – par to nav ko bēdēt.

Sevi raksturot es varētu dažos teikumos: Dzīvē esmu līdz bērnišķīgumam nepraktisks, neveikls un lempīgs, liels grāmatu un vispār rakstniecības milētājs, grāmatās nolasījis visu savu mūžu. Līdztekus grāmatām otrā mīles-

tība ir sievietes, kaut gan donžuāzisku dēku man nekad nav bijis. Mana mūža labā zvaigzne bija mana sieva, kas teica reiz: “Lūdz Dievu, ka tu mirsti pirmais. Ja miršu es, kas par tevi gādās?” Bet notika otrādi: aizgāja viņa. Viņu man nekas nevar aizstāt.

ŽANIS UNĀMS

Atskats

Kad ar ievēdošanos grāmatā šis rindas būs ieguvušas dzīvības spēku, manas dzīves ceļš būs aizlocījies sešdesmit trīs vasaras gaŗu posmu. Šis dzīves skaistuma smeldzē gavilējošais laiks savā neatsaucamībā aicina īsi atskatīties uz saules apmirdzētu un dažreiz krusas pātagotu ceļu.

Es esmu dzīvojis divas dzīves. Viena ir bijusi ierēdņa, otra – literāta dzīve. Dziļumu un krāsainību, bet par visām lietām radīšanas prieka skurbumu, kas pāršūpo pāri ikdienas pelēcībai, ir devusi šī pēdējā dzīve.

Agrā bērnībā man neatmirdz ar lielu saulainību. Mans tēvs bija dzirnavnieks Sesavas pagastā. Bet es vēl nebiju septiņus gadus vecs, kad dzīves vilciena konduktors tēvu no vilciena negaidīti izsēdināja. Māte ar algotu darba spēku nespēja dzirnavas ilgi valdīt, un viņai pašai bija jāstājas algotā darbā, lai uzturētu trīs ģimenes locekļus. Sesavas skola kļuva par manu pirmo mācības iestādi. Skolai bija arī maza rokas bibliotēka skolēnu lietošanai, bet tās grāmatu satāvs bija tik šablonisks un trūcīgs, galvenokārt krievu tulkojumi, ka uz skolēna garīgo attīstību neatstāja lielu iespaidu.

Turpretim par izšķirīgi svarīgu izrādījās apstākļi, ka pagastskolas laikā man kļuva pieejama kāda laba privāta bibliotēka. Tās īpašnieks bija kaimiņš mana tēva agrākajām dzirnavām, kuŗu tuvumā vēl dzīvojām. Viņš bija mazliet paskolījies un sevišķi liels grāmatnieks. Viņam bija

ļoti daudz visu latviešu apģādu izdotās grāmatas. Bibliotēkas īpašnieks, laikam Tomsons uzvārdā, pēc 1905. gada revolūcijas bija emigrējis uz Ameriku. Iepazīšanās ar šīm grāmatām mani izraisīja aicinājumu uz cildenību un centību pēc labākas dzīves. Tāpēc grāmatas jau bērnībā nopamatoja manas dzīves mērķi un saturu. Tēvs palīdzēja veidot un nostiprināt raksturu. Bez saskarsmes ar minētā emigranta bibliotēku jaunais skolēns droši vien būtu palicis un nogrimis Sesavas pagasta dzīves rūpju ikdienā. Visvairāk mani ietekmēja Brīvzemnieka sakārtotās un Derīgu grāmatu nodaļas izdotās serijas “Ievērojamu vīru dzīves apraksti un raksturojumi” un “Augsti vīri no zemas kārtas”. Tur bija Ābrama Linkolna, Benjamina Franklina, Džēmsa Garfilda, Lomonosova u. c. vīru dzīves apraksti, kur spilgti attēlots, kā ar centību un neatlaidību jaunībā var pārvarēt visgrūtākos

apstākļus un iegūt izglītību, tikt uz augšu. Tas arī mani tā iedabāja, ka, bārenis būdams un dzīves eksistences līdzsagādē iesaitīts, es tomēr galvenokārt paša spēkiem ieguvu ģimnazijas un augstskolas izglītību. Ar to man piepildījās Brīvzemnieka toreiz ar sentimentālu sajūsmu lasītie vārdi: “Kaut gan kalpa zēns tu esi, Univesitātē tiksi. Sapnis patiesība kļūs.” Sesavas pagasta skolnieks, kas lasīja un kuŗu sajūsmināja Brīvzemnieka un citas Derīgu grāmatu nodaļas izdotās grāmatas, toreiz nevarēja iedomāties, nedz sapņot, ka piecpadsmit gadus vēlāk tā pati RLB Derīgu grāmatu nodaļa šo skolnieku aicinās sarakstīt un izdot viņa lielo Brīvzemnieka monogrāfiju, ko Izglītības ministrija godalģos, kas lasīja un kuŗu sajūsmināja Brīvzemnieka un citas Derīgu grāmatu nodaļas izdotās grāmatas, toreiz nevarēja iedomāties, nedz sapņot, ka piecpadsmit gadus vēlāk tā pati RLB Derīgu grāmatu nodaļa šo skolnieku aicinās sarakstīt un izdot viņa lielo Brīvzemnieka monogrāfiju u. c. grāmatas. Varbūt tā ir sagādīšanās, varbūt arī iepriekš noteikta liktenība.

Zināmas literāras dotības vai kaut kādu īpatnību es laikam esmu uzrādījis jau pagasta skolā. Ka es toreiz rakstīju arī dzejas, tam nav nozīmes. Kuŗš gan jaunībā kādreiz nav kritis šajā grēkā? Bet trīsdesmit gadus vēlāk, kad biju Kultūras un sabiedrisko lietu departamenta direktors, es saņēmu kāda īpatnēja satura vēstuli no sava toreizējā skolotāja Kristapa Ģintera, kas tagad bija skolas pārzinis Augšzemgalē. Skolotās Ģinters savai vēstulei bija pievienojis vienu manu Sesavas skolā uz izplēstas un jau nodzeltējušas

burtnīcas lapas rakstītu domrakstu par pavasari. Ģ. rakstīja, ka tā viņam esot mīļākā piemiņa no Sesavas skolas laika. Pirmajā pasaules kaŗā aiziedams, viņš to paņēmis sev līdz, iznēsājis klāt visus kara gadus un glabājis arī pēckaŗa laiku. Tagad viņš no šīs piemiņas ar skumjām šķīroties, lai sagādātu man prieku. To bijušais skolotājs arī izdarīja.

Pirmā saskarsme ar paša rakstīto vārdu iespieddarbā katram literātam būs zināms pārdzīvotajums. man tas tā bija. Biju Jelgavas ģimnazijas audzēknis. Katru rītu uz skolu ejot, bija jāiet garām avižu kioskam, kur tikko kā iespiesta pretim skatījās Jelgavas dienas avīze *Zemgaliētis*. Šo avīzi dibināja un tās pirmais redaktors bija mūsu ģimnazijas direktors bija J. Lapiņš. Vēlāk viņa vietā stājās Dr. agr. J. Mazvērsītis. Katru rītu šo avīzi redzot, reiz iedomājos pats ko uzrakstīt un aizsūtīt. Otrā rītā uz skolu ejot, pie avižu kioska ar nepacietīgi drebošiem pirkstiem paņēmu *Zemgaliēti*. Tikai gabalīņu pagājis vēru to vaļā, kur vidus lapā izcilā vietā bija iespiests mans pirmais raksts, negrozīts un nesaisināts. Rindas un burti kā dzīvi kļuvuši, lēkāja gar acīm, rakstu pārļausot kājas streiņpuļoja, sirds tā savādi sita. Kas tas bija par lepnumu ģimnazīstam, redzot savu pirmo rakstu iespiestu dienas avīzē. Pēc vairākiem ar iniciāļiem parakstītiem rakstiem, beidzot vienu rakstu parakstīju ar pilnu vārdu. Un ģimnazijā sacēlās neticīgs furors,

kā starp klasesbiedriem, tā skolotājiem.

Kad biju ģimnazijas priekšpēdējā klasē, *Zemgaliētim* bija vajadzīgs otrs redaktors. Pieticos. Mani pieņēma. Redaktora darbu es darīju blakus skolas darbam un dažreiz arī starpstundu laikā. Protams, skolas darbs no tā dažreiz cieta. Bet man bija radies stiprs patrons ģimnazijas direktora personā, kuŗš bija lepns, ka viņa skolas audzēknis ir dienas avīzes faktiskais redaktors. Tā es saistījos ar avīzniecību uz ilgiem gadiem, arī kad ģimnaziju beidzī, un Rīgā studijas sācis, strādāju Rīgas avižu un žurnālu redakcijās.

Žurnālistikā mani interesējis un saistījis ne reportieriskais un pārējošie dienas notikumi, bet konstantais elements tautas dzīvē un attīstības vēsturē. Tuvākie un mīļākie temati ir kļuvuši nacionālās atmodas un neatkarības laikmeti un to detalizētās problēmas, kur aizvien ir bijusi vēlēšanās meklēt un atrast ko jaunu – neteiktu, vai arī jau zināmo precizēt un noskaidrot. Tā ka tās ir problēmas, kas pārsniedz avižu un žurnālu telpiskās iespējas, tad vajadzēja rakstīt grāmatas. Četrdesmit aizgājušos darba gados tādu jau ir divdesmit, ar piecu lokšņu brošūrām sākot un ar trīsdesmit iespiedlokšņu sējumiem beidzot. Šis darbs ir priecinājis un bagātinājis manu dzīvi.

No grāmatas “Pašportreti”, sastādījis Teodors Zeltiņš. Grāmatu Draugs, 1965.

Augsta atzinība filmai par Ilmāru Dzeni

2022. gada 31. augustā notika Latvijas Televīzijas jaunās, jau 69. sezonas atklāšanas pasākums. Tajā tika arī paziņoti un sveikti Latvijas Televīzijas labākie veikumi vairākās radošās kategorijās iepriekšējā sezonā.

Katēgorijā GADA DOKUMENTĀLĀ FILMA par tādu kļuva filma "Ilmārs Dzenis. Es atkal gaidu tevi Floridā".

Filmas radošo komandu veido režisors Arvīds Babris, scenārija autors Gundars Rēders, scenārija līdzautors Jānis Veikšāns, operators Jānis Indriks, kā arī Uvis Burjāns un Normunds Pavlovskis, montāžas režisors Māris Martušs, skaņu režisore Diāna Pāvilsone. Filmas projekta vadītāja – Dana Melzoba, režisora asistente – Karmena Kreicberga.

Filma uzņemta ASV – St. Petersburgā, Floridā, Čikāgā, kā arī vairākās vietās Latvijā – Salaspilī, Mārupē, Cesvainē, arī Ilmāra Dzeņa dzimtajās mājās Sventē pie Daugavpils.

Filmas pirmizrāde notika 16. jūnijā LTV 1. kanalā. Filmu var noskatīties šeit: <https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/lv/264653/ilmars-dzenis-es-atkal-gaidu-tevi-florida>.

Filmas veidotājiem ir patiesi gandarījums, ka filma par leģendāro Ilmāru Dzeni ir guvusi ne vien skatītāju atzinību, bet arī oficiālu novērtējumu. Tas neapšaubāmi ir arī cieņas un

(No kreisās) Pēteris Ozols, Gundars Rēders, Ilmārs Dzenis, Jānis Indriks, Arvīds Babris pēc intervijas St. Pētersburgā. Visi foto no Arvīda Babra pres. arhīva

pateicības apliecinājums šim godavīram par viņa nenovērtējamo devumu latvietības saglabāšanā un kopšanā ne vien sve-

šumā, bet arī Latvijā. Latvijas Televīzijas komanda ir ļoti pateicīga gan Ilmāram Dzenim un viņa dzīvesbiedrei, jau Viņšaulē aizgājušajai Silvijai, gan Klau-

dijam Hillmanam, Armandam Birkenam, Pēterim Ozolam, Jurim Strautmanim, Ilzei Ievānei un citiem par atsaucību un sadarbīanos!

Dzeņu mājā Floridā Silvija Dzene sagaida filmēšanas brigādi - Pēteri Ozolu (ilggadēju Ilmāra Dzeņa skatuves partneri) un Gundaru Rēderu

Armands Birkens un Dace Ķezbere intervijā bij. Čikāgas Latviešu biedrības namā

Laiku pa laikam notiek lietas, kas patiesi iepriecina. Kad Latvijas TV man paziņoja, ka viņi vēlas veidot filmu par Ilmāru Dzeni, viņa deviņdesmito dzimšanas dienu atzīmējot, ļoti nopriecājos! Pelnīta atziņa! Dzeņa gaŗais, dziesmām rotātais mūzs ir nesis prieku neskaitāmiem latviešiem visā pasaulē. Pirmajos Čikāgas Pieciņu pastāvēšanas gados, Dzenis bija viens no spilgtākajiem ansambļa dalībniekiem, izceļoties ar savu patīkamo balsi, un savām spējām tēlot humoristiskajos skečos, it īpaši kā profesors Kozlovskis.

Ilmārs septiņdesmito gadu sākumā pārcēlās uz dzīvi St. Pētersburgā, Floridā. Vairākus gadu desmitus viņš bija neatņemama sastāvdaļa Floridas latviešu kopienā, spēlējot daudzus sarīkojumos un ieņemot savu vietu kā leģenda. Latviešu sabiedrība Floridā nav iedomājama bez Dzeņa.

Neaizmirstot savus Pieciņu kolēģus, Dzenis aicināja tur sarīkojumos piedalīties Albertu Legzdiņu, Janīnu Ankipāni, Uldi Ievānu un mani. Bija vienmēr prieks Dzeni satikt un redzēt, cik viņš apmierināts dzīvoja un dziedāja.

Pirmais, kam vēlos izteikt pateicību par filmu, ir Latvijas mūziķis Jānis Veikšāns. Viņš

iekustināja šo ideju, ko tālāk veidoja Latvijas TV komanda Arvīda Babra vadībā. Gudrā un talantīgā TV komanda izveidoja dokumentālo filmu, kas manuprāt, izdevās lieliski, un tāpēc nemaz nebiju pārsteigts, ka tā saņēma oficiālu atzinību starp Latvijas sabiedriskās TV raidījumiem. Iesaku visiem to noskatīties! Prieks, ka filmētāji atbrauca arī uz Čikāgu, kur Dzeņa karjera iesākās sešdesmitajos gados. Čikāgā ar intervijām piedalījās Ilze Ievāne, Dace Ķezbere un es, Floridā – Juris Strautmanis, kurš bija Pieciņš toreiz kopā ar Dzeni. Juris ielidoja no savas dzīvesvietas Puertoriko. Viņu abu atkaltikšanās arī iemūžināta filmā. Redzam arī Dzeņa Floridas kolēģus un draugus, it īpaši dziedotņus Pēteri Ozolu un Karmeni Lūsi.

Filmā skatāms, kā par spīti gadu nastai, Ilmārs nav zaudējis savu gaišumu un humora izjūtu.

Taču aizvadītais gads nesis grūtības. Novēlēsim viņam visu labu! Gaidīsim viņu atkal uz skatuves dziedam. Dzenis ir mūsu dzīves padarījis skaistākas, skanīgākas. Paldies, Ilmār! Paldies arī Arvīdam Babrim, viņa kolēģiem un Latvijas TV! Patiesi labs darbs padarīts!

ARMANDS BIRKENS,
Čikāgā

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
 - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:**
- 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:**
- **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcija) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSĀ:

Brīvās Latvijas digitālo versiju

varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur Brīvās Latvijas mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS SPORTS SPORTS

MIEZIS AR TĀLMETIENU
IEVED LATVIJU EIROPAS
KAUSA FINĀLĀ

Latvijas 3x3 basketbola izlase, kuŗas sastāvā ir olimpiskie čempioni Agnis Čavars, Edgars Krūmiņš, Kārlis Pauls Lasmanis un Nauris Mieziņš, Grācā izcīnīja dramatisku uzvaru Eiropas kausa jeb Eiropas čempionāta pusfinālā.

Latvijas kvartets, kas izsēts turnīrā ar trešo numuru, ar rezultātu 21:20 pārspēja ar otro numuru izsēto Lietuvu. Lietuvieši pāris reizes nespēja iemest uzvaru nesošo metienu ne divu, ne viena punkta vērtībā, turpretī Mieziņš pusotru minūti pirms desmitminūtes beigām ar precīzu tālmetienu no 19:20 panāca 21:20. Pirms tam ceturtdaļfinālā latvieši ar rezultātu 21:7 pārliecinoši pārspēja Izraēlu (11.), uzvaru nodrošinot vairāk nekā trīs minūtes pirms cīņas laika beigām. Turpinājumā C grupas spēlēs Latvijas basketbolisti vispirms ar 21:17 uzvarēja Melnkalni (25.), bet pēc tam ar 21:13 pārspēja Poliju (8.), izcīnot pirmo vietu savā grupā.

Eiropas kausa izcīni 3x3 basketbolā ar zaudējumu noslēgusi Latvijas vīriešu izlase. Latvieši finālā ar rezultātu 14:21 zaudēja nu jau ceturto reizi pēc kārtas titulu izcīnījušajiem Serbijas basketbolistiem.

Par turnīra vērtīgāko spēlētāju atzina Dejanu Majstoroviču, kuŗš finālā guva 10 punktus, bet simboliskajā izlasē iekļāva arī Nauri Miezi un Arvinu Slaugteru no Nīderlandes.

LASMANIS PĒC SUDRABA
EČ: "NO TURNĪRA
IZVILKĀM MAKSIMUMU"

"Labi nostartējām attiecīgi pret to, kā bijām gatavojušies. Izvilkām maksimumu no turnīra," teica Lasmanis. "Serbi par mums bija pārliecinoši labāki, un to viņi pierādīja arī finālā. Mēs mēģinājām pieturēties pie spēles plāna, kas mums tomēr īsti nesanāca, un palikām otrie."

DAIĻSLIDOTĀJAM
KORKAČAM 19. VIETA
JUNIORU "GRAND PRIX"
POSMĀ

Latvijas daiļslidotājs Kirils Korkačs Starptautiskās Slidošanas savienības (ISU) junioru "Grand Prix" posmā Rīgā izcīnīja 19. vietu. Korkačs ar 48 punktiem pēc īsās programmas ieņēma 19. vietu. Viņš saņēma 22,54 punktus par tehniskajiem elementiem un 25,46 punktus par programmas komponentēm. Antons Trofimovs ar 37,04 punktiem atradās

26. vietā, bet Ratmirs Beskisbaļevs ar 26,30 punktiem bija 28. pozīcijā.

TENISISTU RANGA
SARAKSTĀ IESKATOTIES

Latvijas vīriešu tenisa pirmā rakete **Ernests Gulbis** jaunākajā publicētajā Tenisa profesionāļu asociācijas (ATP) rangā ir noslīdējis 24 vietas zemāk un ieņem 297. vietu.

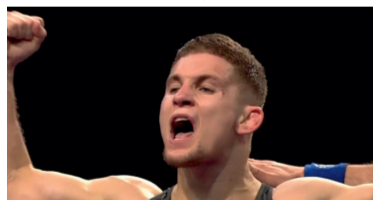

Ernests Gulbis

Pamatīgu kāpumu dubultspēļu rangā piedzīvojis **Miķelis Lībietis**, kuŗš nesen triumfēja turnīrā Slovēnijā. Gulbis iepriekšējās divās nedēļās turnīros nespēja. Latvijas otrā rakete **Roberts Štrombahs** pakāpies par trim pozīcijām (561.), astoņu vietu lejupslīdi piedzīvojis **Kārlis Ozoliņš** (dalīta 1203.), 284 vietu – **Mārtiņš Podzūšs** (dalīta 1605.) un 22. vietu – **Mārtiņš Rocēns** (dalīta 1846.).

Latvijas pirmais numurs dubultspēļu rangā Štrombahs noslīdējis zemāk par piecām vietām (729.), Ozoliņš zaudējis septiņas pozīcijas (856.). Miķelis Lībietis pēc pauzes profesionālajā tenisā un triumfa ITF turnīrā Mariborā ATP dubultspēļu rangā pakāpies par 634 vietām (dalīta 1388.), bet Rocēns noslīdējis deviņas vietas zemāk (1401.).

Par pasaules ranga lideri pēc uzvaras ASV atklātajā čempionātā kļuvis spānis **Karloss Alkarass**, kuŗš pakāpies par trim pozīcijām. Uz otro vietu, piedzīvojot piecu vietu augšupeju, pakāpies norvēģis **Kaspers Rūds**. Trešo vietu ir saglabājis Spānijas tenisists **Rafaels Nadals**.

PASAULES ČEMPIONĀTĀ
PIEDZĪVO ZAUDĒJUMU
ASTOTDAĻFINĀLĀ

Latvijas grieķu-romiešu stila cīkstonis **Aleksandrs Jurkijans** Belgradā pasaules čempionāta cīņā piedzīvoja zaudējumu astotdaļfinālā. Jurkijans, kuŗš startē svāra kategorijā līdz 63 kilogramiem, vispirms kvalifikācijas kārtas duelī uzveica Kongo Demokrātiskās Republikas cīkstoni Žordanu Ngalulu Kabongo. Cīņas otrajā minūtē Jurkijans noguldīja pretinieku uz lāpstiņām un tika pasludināts par dueļa uzvarētāju. Astotdaļfinālā viņam pretī stājās šī gada Eiropas vicečempions Talehs Mammadovs no Azerbaidžānas, kuŗam tika piedzīvots zaudējums ar 3:7. Veiksmīgs tvēriens no mugurpuses pirmā puslaika beigās ļāva Jurkijanam pēc trīs minūtēm atrasties vadībā ar 3:0, bet cīņas otrajā pusē rezultātīvs bija tikai pretinieks. Mam-

madovam sasniedzot finālu, Jurkijanam būs iespēja piedalīties gan darījuma kārtā.

UEFA IZCEĻ ŠTEINBORA
ATVAIRĪJUMU PRET
"FIORENTINA"

Starp UEFA Konferences līgas pirmās spēļu dienas labākajiem vārtsargu atvaிரijumiem iekļūvis arī RFS pārstāvja Pāvēla Šteinbora atvaிரijums spēlēt pret "Fiorentina" (*attēlā*).

Neskatoties uz nospiedošu mājinieku pārsvaru, spēle noslēdzās neizšķirti – 1:1. Vienīgos vārtus rīdzinieku labā guva Andrejs Iličs, bet par spēles labāko futbolistu vairāki sporta mediju atzinuši tieši RFS vārtsargu Šteinboru, kuŗš visas spēles garumā vairākās epizodēs glāba rīdziniekus no vārtu zaudējuma.

Starp UEFA izceltajiem atvaிரijumiem ir arī "Fiorentina" vārtsarga Gollini spēle – viņš lieliski nospēlēja pēc Iliča izgājiena vienatnē pret vārtiem.

GAILUMS PAR DIMANTA
LĪGAS FINĀLU: SASNIEGTO
REZULTĀTU VĒRTĒJU KĀ
APMIERINOŠU

Cīrihē sasniegtais rezultāts Dimanta līgas finālā šķēpmešanas sacensībās vērtējams kā apmierinošs, sarunā ar ziņu aģentūru LETA savu startu vērtēja **Patriks Gailums** (*attēlā*). Šveicē Latvijas šķēpmetējs Gailums ar pirmajā mēģinājumā sasniegtajiem 80,44 metriem ieņēma piekto vietu. Otrajā metienā viņa raidītais šķēps lidoja 73,99 metru tūlumā, trešajā – 77,21 metru, ceturtajā – 74,04 metrus un sestajā – 76,08 metrus, bet piektais mēģinājums netika ieskaitīts.

Viņš pastāstīja, ka visi šķēpmetēji, kuŗi startēja Cīrihē, nevarēja vien sagaidīt sacensību beigās, jo pēc garās sezonas bija saguruši un pēc sacensībām sezona bija beigusies. Protams sacensībās neviens netaupījās. Ar 88,44 metriem uzvarēja olimpiskais čempions indietis Nērajs Čopra, otrs ar 86,94 metriem bija Tokijas Olimpisko spēļu sudraba medaļnieks čehs Jakubs Vadlejhs, trešais ar 83,73 metriem – vācietis Eiropas čempions Julians Vēbers. Ceturto vietu ar 82,10 metriem ieņēma amerikānis Kērtiss Tompsons, bet sesto vietu ar 71,96 metriem – portugālis Leandro Ramošs. "Finālā bija patīkamas sajūtas, bet ne uztraukums.

Šosezon jau gana daudz biju startējis spēcīgā konkurencē un nekādu emocionālo slogu papildītajā stadionā nejutu," par emocionālo fonu sacensībās saka Gailums. Viņš piebilst, ka arī viņam šobrīd ir psiholoģisks un fizisks nogurums, jo pirmās sacensības bija marta vidū, pēdējie – sešus mēnešus vēlāk. Metienos mēģināts atkārtot vienu tehnisku kustību, kas viņam sanāca 30. augustā "Spitzen Leichtathletik" sacensībās Lucernā, kur viņš ieņēma otro vietu ar rezultātu 83,30 metri, taču Cīrihē tas neizdevās. Savukārt sestais metiens Cīrihē saistīts ar kuriozu. "Likās, ka pēdējais metiens ir bijis pietaks, jo parastajos Dimanta līgas posmos sesto metienu izpildīja tikai trīs labākie sportisti, taču izrādījās, ka šeit pie sestā metiena tika visi. Pēc pietaktā metiena pateicos skatītājiem par atbalstu, bet pēc tam vēlreiz bija jāmet." "Sasniegto rezultātu vērtēju kā apmierinošu. Esmu priecīgs, ka vismaz izdevās pārsniegt 80 metrus. Tas padēvēs pirmajā mēģinājumā, un katrā nākamajā mēģinājumā mest tālāk, taču pārējos metienos savu rezultātu neuzlaboju."

BOBS HĀRTLĪJS
ATGRIEZIES
"AVANGARD" KLUBĀ

Kādreizējais Latvijas hokeja izlases galvenais treneris atgriezies Kontinentālās hokeja līgas (KHL) klubā Omskas "Avangard", vēsta vienība. Tiek ziņots, ka Hartlijs atgriezies, lai palīdzētu attīstīt bērnu un jauniešu sportu Omskas apgabalā. Tāpat viņš piesaistīts kā "Avangard" akadēmijas konsultants. Hartlijs Omskā arī piedalīšoties 1. oktobrī "G-Drive Arena" atklāšanas pasākumā.

61 gadu vecais Kanadas speciālists "Avangard" pameta 2022. gada aprīlī. Viņš klubu vadīja

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!

kopš 2018. gada maija. Hārtlija vadībā "Avangard" 2021. gadā izcīnīja Gagarina kausu. Latvijas izlasi Hārtlijs vadīja no 2016. līdz 2021. gadam.

RALLIJKROSS

Bīķernieku trasē pasaules rallijkrosa čempionāta posma ietvaros startēja arī trīs pašmāju braucēji, taču šoreiz pievīla tehnika un uz goda pjedestāla nevienam neizdevās tikt. Eiropas čempionātā "Euro RX1" klasē **Jānis Baumanis** un **Ronalds Baldiņš** pārliecinoši sasniedza pusfinālu.

Kvalifikācijas braucienos pieredzējušais Baumanis bija trešais, otrs un piektais, sacensību debitants Baldiņš septītais, piektais un sestais. Pusfinālā Baldiņš savā braucienā palika ceturtais, bet Baumanis pēdējais – piektais. Viņu pievīla tehniskas ķibeles. "Radiatoram pārplīsa siena un beidzās jauda. Tas tā vienkārši izskaidrojot. Līdz tam viss bija kārtībā."

"Euro RX1" klasē startē ar degvielu darbināmas mašīnas, bet Rīgā notikušajās sacensībās pārējās divās klasēs autosportisti brauca ar elektroautomobiļiem. "RX2" klases finālā tika mūsējais **Roberts Vītols**, izcīnot ceturto vietu. Bija tuvu pjedestālam, bet pirmspēdējā aplī arī pievīla tehnika.

Prestižākajā klasē – pasaules čempionātā jeb "World RX" – Rīgā notika divi posmi un abos uzvarēja zviedrs Johans Kristofersons. Viņš ar 60 punktiem ir arī sezonas līderis, par 19 punktiem tagad apsteidzot tautiešus Kevinu un Timiju Hansensus. Pasaules čempionāts šogad gan tāds pliekans, piedalījās vien astoņi braucēji, pieci no Zviedrijas.

P. Karlsons

SĒRAS

Pēc smagas slimības Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā mamma un vecmāmiņa
MAIJA ASTRĪDA LUTERS,
dzim. Jansons

Dzimusi 1938. gada 26. decembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2022. gada 4. septembrī Kaizerslauternā, Vācijā

"Tā nu paliek ticība, cerība, mīlestība, šās trīs;
bet lielākā no tām ir mīlestība."
[1. Kor. 13 : 13]

Dziļi sēro
meita Dace un mazdēls Linards Vācijā un radi Austrālijā

Bēres notiks 16.09.2022. plkst. 12.00 Kaizerslauternas kapsētā